

Allmänna motioner om mervärdesskatt

Sammanfattning

I betänkandet behandlar utskottet motionsyrkanden från den allmänna motionstiden 2002 om mervärdesskattefrågor. Motionärerna tar upp frågor som bl.a. rör den allmänna nivån på mervärdesskatten samt mervärdesskatten på vissa särskilt angivna varor och tjänster där motionärerna begär att skatten skall sänkas eller slopas. Exempel på sådana varor och tjänster är nöjesparker, danstillställningar, servering, skidliftar, körkortsutbildning, alternativmedicinska sjukdomsbehandlingar, glasögon och prydnadsväxter. Andra särskilda frågor som tas upp är moms på elektronisk handel, byggmoms, frågan om mervärdesskattens lämplighet som ett miljöpolitiskt styrmedel, gränsdragningen mellan personbil och lastbil, jämkning av ingående moms vid ändrad användning av en fastighet, avdragsrätt för importmoms m.m. Även de skilda mervärdesskatteordningarna vid verksamhet som drivs kommunalt eller av ideell förening tas upp.

Utskottet föreslår inte något uttalande eller annan åtgärd av riksdagen med anledning av motionerna utan samtliga yrkanden avstyrks.

I betänkandet finns sjutton reservationer och ett särskilt yttrande.

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	1
Innehållsförteckning.....	2
Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	4
Redogörelse för ärendet.....	7
Utskottets överväganden	8
Skattesatser, e-handel, m.m.	8
Vissa varu- och tjänsteomsättningar	14
Miljömärkta produkter.....	17
Utbildning i alternativmedicin, m.m.	18
Körkortsutbildning	20
Företagsbilar	20
Vägmoms i Danmark.....	21
Avdragsrätt för importmoms	23
Byggmoms.....	25
Fastighetsskötsel.....	26
Omvandling av lokaler till bostäder	27
Skattefri verksamhet som bedrivs kommunalt eller landstingskommunalt eller av ideell förening.....	28
Momsbefrielse för små ideella föreningar.....	30
Stöld och rån.....	32
Ersättningar till gode män och förvaltare	33
Reservationer.....	34
1. Skattesatser, e-handel, m.m. (punkt 1) – m.....	34
2. Skattesatser, e-handel, m.m. (punkt 1) – fp	35
3. Vissa varu- och tjänsteomsättningar (punkt 2) – fp	35
4. Vissa varu- och tjänsteomsättningar (punkt 2) – kd	36
5. Vissa varu- och tjänsteomsättningar (punkt 2) – c.....	37
6. Miljömärkta produkter (punkt 3) – kd	38
7. Miljömärkta produkter (punkt 3) – mp	38
8. Utbildning i alternativmedicin, m.m. (punkt 4) – mp	38
9. Företagsbilar (punkt 6) – m	39
10. Avdragsrätt för importmoms (punkt 8) – m, kd.....	39
11. Byggmoms (punkt 9) – fp.....	40
12. Byggmoms (punkt 9) – kd	41
13. Byggmoms (punkt 9) – c	41
14. Fastighetsskötsel (punkt 10) – kd	42
15. Fastighetsskötsel (punkt 10) – c	43
16. Skattefri verksamhet som bedrivs kommunalt eller landstingskommunalt eller av ideell förening (punkt 12) – m	43
17. Stöld och rån (punkt 14) – c	44
Särskilt yttrande.....	45
Momsbefrielse för små ideella föreningar (punkt 13) – kd, c.....	45

Förteckning över behandlade förslag	46
Motioner från allmänna motionstiden	46

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Skattesatser, e-handel, m.m.

Riksdagen avslår motionerna 2002/03:Sk228, 2002/03:Sk417 yrkandena 19 och 21 samt 2002/03:L319 yrkande 5.

Reservation 1 (m)

Reservation 2 (fp)

2. Vissa varu- och tjänsteomsättningar

Riksdagen avslår motionerna 2002/03:K333 yrkande 8, 2002/03:Sk207, 2002/03:Sk219, 2002/03:Sk224, 2002/03:Sk249, 2002/03:Sk263, 2002/03:Sk287, 2002/03:Sk289, 2002/03:Sk303, 2002/03:Sk314, 2002/03:Sk344, 2002/03:Sk345, 2002/03:Sk382 yrkande 27, 2002/03:Sk392, 2002/03:Sk401, 2002/03:Sk411, 2002/03:N226 yrkande 2 och 2002/03:N391 yrkande 9.

Reservation 3 (fp)

Reservation 4 (kd)

Reservation 5 (c)

3. Miljömärkta produkter

Riksdagen avslår motionerna 2002/03:MJ432 yrkande 2, 2002/03:MJ490 yrkande 23 och 2002/03:N396 yrkande 34.

Reservation 6 (kd)

Reservation 7 (mp)

4. Utbildning i alternativmedicin, m.m.

Riksdagen avslår motionerna 2002/03:So225 yrkande 4 och 2002/03:So365 yrkande 6.

Reservation 8 (mp)

5. Körkortsutbildning

Riksdagen avslår motion 2002/03:T214 yrkande 1.

6. Företagsbilar

Riksdagen avslår motion 2002/03:Sk386.

Reservation 9 (m)

7. Vägmoms i Danmark

Riksdagen avslår motion 2002/03:Sk414 yrkande 1.

8. Avdragsrätt för importmoms

Riksdagen avslår motion 2002/03:Sk362.

Reservation 10 (m, kd)

9. Byggmoms

Riksdagen avslår motionerna 2002/03:Bo216 yrkande 5, 2002/03:Bo267 yrkande 9, 2002/03:Bo269 yrkande 2, 2002/03:Bo290 yrkande 5 och 2002/03:Bo291 yrkande 9.

Reservation 11 (fp)

Reservation 12 (kd)

Reservation 13 (c)

10. Fastighetsskötsel

Riksdagen avslår motion 2002/03:Sk250.

Reservation 14 (kd)

Reservation 15 (c)

11. Omvandling av lokaler till bostäder

Riksdagen avslår motion 2002/03:Sk315.

12. Skattefri verksamhet som bedrivs kommunalt eller landstingskommunalt eller av ideell förening

Riksdagen avslår motion 2002/03:Kr297 yrkande 14.

Reservation 16 (m)

13. Momsbefrielse för små ideella föreningar

Riksdagen avslår motionerna 2002/03:Sk346 yrkande 1, 2002/03:Sk357 och 2002/03:Sk372.

14. Stöld och rån

Riksdagen avslår motionerna 2002/03:Sk282 och 2002/03:N306 yrkande 28.

Reservation 17 (c)

15. Ersättningar till gode män och förvaltare

Riksdagen avslår motion 2002/03:Sk206.

Stockholm den 4 mars 2003

På skatteutskottets vägnar

Arne Kjörnsberg

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Arne Kjörnsberg (s), Anna Grönlund (fp), Lennart Hedquist (m), Per Erik Granström (s), Per-Olof Svensson (s), Anne-Marie Pålsson (m), Lennart Axelsson (s), Roger Karlsson (c), Inger Nordlander (s), Catharina Bråkenhielm (s), Barbro Feltzing (mp), Fredrik Olovsson (s), Björn Hamilton (m), Anne-Marie Ekström (fp), Lars Gustafsson (kd), Per Rosengren (v) och Bo Bernhardsson (s).

Redogörelse för ärendet

I det följande behandlar skatteutskottet de allmänna motionsyrkanden som gäller olika mervärdesskattefrågor som återstår efter höstens budgetbehandling. Motionsyrkandena återges i förteckningen över behandlade förslag, se *bilaga*.

Tre motioner som rör frågan om moms vid EG-handel med begagnade bilar har skickats till Riksskatteverket för yttrande och kommer därefter att behandlas i ett annat betänkande under våren. Dessa motioner utgår därför ur detta ärende.

Utskottets överväganden

Skattesatser, e-handel, m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om en allmän sänkning av mervärdesskatten, om att verka för att inom EU införa en nollskattesats på elektronisk handel, och om en översyn av mervärdesskattens struktur. Riksdagen avslår även ett yrkande om att det undantag som gäller för resande från icke EU-land skall gälla även varuhandel via Internet från ett land utanför EU.

Jämför reservationerna 1 (m) och 2 (fp).

Gällande bestämmelser, m.m.

I Sverige tillämpas följande skattesatser för mervärdesskatten:

- 25 % = normalskattesats
- 12 % = livsmedel
hotellrums- och campinguthyrning
transport i skidlift
konstnärs försäljning av egna konstverk
import av konstverk, samlarföremål och antikviteter
- 6 % = dagstidningar, tidskrifter, böcker
entré till konserter, biograf-, teater-, opera- och balettföreställningar samt till djurparker
personbefordran
viss biblioteksverksamhet
viss museiverksamhet
upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk
rätt till ljud- och bildupptagning
idrottsområdet

Mervärdesskatten utgör en stor inkomstkälla för staten. För år 2003 förväntas intäkterna uppgå till 175 miljarder kronor. Jämförelsevis kan nämnas att inkomsten för den statliga inkomstskatten förväntas uppgå till ca 35 miljarder och inkomsterna av bolagsskatten till ca 60 miljarder. Av den totala basen för mervärdesskatten beskattas 77 procent med normalskattesatsen, 18 procent med den reducerade skattesatsen 12 % och 5 procent med den reducerade skattesatsen på 6 %.

I övriga EU-länder varierar den normala nivån på mervärdesskatten mellan 25 % (Danmark) och 15 % (Luxemburg). Tar man de stora länderna uppgår

den normala momsen till 19,6 % i Frankrike, 20 % i Italien, 17,5 % i Storbritannien och 16 % i Tyskland.

EG:s mervärdesskatteregler bygger i likhet med mervärdesskattelagen (ML) på principen att alla omsättningar omfattas av skatteplikt. De omsättningar av varor och tjänster som skall undantas från beskattning eller får beskattas med en lägre skattesats räknas därför upp särskilt i en bilaga till sjätte mervärdesskattedirektivet (77/388/EEG).

Till de områden som inte får beskattas med en reducerad skattesats hör elektronisk handel. När det gäller frågan var och hur elektroniska leveranser skall beskattas gäller skilda regler för varu- respektive tjänsteleveranser.

Om det gäller on-line-leveranser varvid mottagaren laddar ned produkten i sin dator (bl.a. digitalt levererade filmer, musik, dataprogram, spel samt böcker, tidningar och andra former av text- och sifferdokument) betraktas de i mervärdesskattehänseende som tjänsteomsättningar och inte som varuomsättningar. Inom EG:s mervärdesskatteområde skall i sådana fall reglerna om mervärdesskatt vid omsättning av tjänster tillämpas. Detta innebär bl.a. att om köparen är en privatperson i ett EG-land (t.ex. Sverige) och säljaren också finns i ett EG-land skall säljaren ta ut moms enligt sitt hemlands moms-system, dvs. enligt ursprungslandsprincipen.

Vid motsvarande handel mellan företag inom EU tas däremot momsen ut i köparens hemland, dvs. i destinationslandet. Beskattning sker genom att köparen beskattas för förvärvet, för att sedan få omedelbart avdrag, s.k. reverse charge – förvärvsbeskattning.

När det gäller moms på elektroniska tjänster vid handel mellan EU och tredje land innebär nuvarande regler i princip att tjänster som säljs över nätet av tredjelandsföretag till kunder i EU inte blir beskattade i EU. Det innebär också att tjänster som säljs av ett företag inom gemenskapen till kunder utanför EU beskattas i EU. Utskottet återkommer i det följande till de regler som EU-ländernas finansministrar kommit överens om skall gälla för sådan handel.

Vid handel med varor (fysiskt gods) över Internet, som utgör den till omfånget största andelen av e-handeln och som till sin innebörd egentligen inte skiljer sig från postorderhandel, sker beskattningen normalt i destinationslandet, dvs. köparens hemland. Ett företag i ett annat EU-land kan dock sälja till konsumenter i Sverige för upp till 320 000 kr per år utan att ta ut svensk moms.

En svensk privatperson, som själv ordnar transporten av varorna från ett annat EU-land, kan i princip köpa en obegränsad mängd varor för personlig konsumtion med tillämpning av ursprungslandets mervärdesskatt. Det gäller även flertalet kapitalvaror, med undantag för nytillverkade bilar och andra motorfordon, större båtar och flygplan. Inom EU gäller således inte de regler som normalt tillämpas mellan länder, där varor till större värde normalt inte kan föras över gränserna utan beskattningskonsekvenser.

För resande från icke EU-land, samt Åland, Kanarieöarna och liknande områden får andra varor än alkohol- och tobaksvaror (resanderansonen)

endast införs tull- och skattefritt till ett sammanlagt värde av 1 700 kr. När en privatperson beställer en vara från ett land utanför EU räknas det som privatimport och tull och andra avgifter måste betalas. Tullsatsen för varan finns angiven i EG:s tulltaxa och är olika beroende på vilken vara som beställs och vilket land varan beställs ifrån. Tullsatsen är oftast en procentsats som beräknas på varans pris inklusive frakt och eventuell försäkringskostnad. När varan kommer till Sverige tar Posten ut tullavgiften och moms på varorna.

Arbete inom EU

Digitala tjänster från tredje land

Kommissionen lämnade sommaren 2000 ett förslag (KOM (2000) 349) till ändring av de gemensamma mervärdesskattereglerna vad gäller mervärdesskatteordningen för vissa tjänster som tillhandahålls på elektronisk väg (s.k. onlineleveranser). Förslaget innebär att sådana tjänster som levereras elektroniskt skall beskattas inom EU om de konsumeras här. (Tjänsterna skall undantas från beskattning i EU när de tillhandahålls utanför gemenskapen). Är köparen en privatperson skall tredjelandsföretaget registrera sig i ett valfritt land och betala moms i det landet efter den skattesats som gäller där, oavsett i vilka andra EU-länder kunderna finns. Förslaget såvitt gäller hanteringen av moms vid försäljning till privatpersoner accepterades inte av medlemsstaterna eftersom det befarades att skattesatserna, till följd av skillnaderna i skattesatser mellan de olika medlemsstaterna, skulle få en avgörande inverkan på vilket land företagaren valde att momsregistrera sig i.

Vid ett Ekofinmöte i början av år 2002 ingicks en politisk överenskommelse om en treårig provisorisk lösning som bygger på ett kompromissförslag som arbetades fram under det svenska ordförandeskapet i EU. Förslaget innebär att säljaren i tredje land vid försäljning till konsument endast behöver registrera sig i ett EU-land (kontaktstaten). Dit skall sedan deklaration och betalning sändas. Skatten skall tas ut efter konsumtionslandets skattesats och kontaktstaten vidarebefordrar deklarationsuppgifterna och skattebetalningarna till respektive konsumtionsstat. Vid försäljning till företag sker förvärvsbeskattning, dvs. det är köparen inom EU som betalar in skatten enligt sitt lands skattesystem.

De nya reglerna skall träda i kraft den 1 juli 2003. Efter treårsperioden är avsikten att en långsiktig lösning skall tas i bruk. Vid Ekofinrådets möte den 7 maj 2002 antogs de nya direktiv- och förordningstexter som skall gälla. En proposition med de nationella ändringar som behövs är aviserad att lämnas till riksdagen under våren 2003. En lagrådsremiss har redan överlämnats till Lagrådet.

Avdragsrätt för ingående mervärdesskatt

Ett förslag angående avdragsrätt för mervärdesskatt lades fram av kommissionen år 1998 (KOM (1998) 377).

Direktivförslaget består av två delar, dels frågan om harmonisering av avdragsrätten, dels frågan om ett s.k. gränsöverskridande system för avdragsrätt för moms som betalats i en medlemsstat där den skattskyldige inte är etablerad. Förslaget syftar till att göra det enklare för företagare som agerar i andra EU-länder. Förslaget om harmonisering av avdragsrätten rör kostnader för bl.a. passagerarfordon (tjänstebilar och andra bilar som till viss del kan användas privat), logi, mat och dryck. Förslaget om ett gränsöverskridande avdragssystem innebär att företagarna, i stället för att ansöka om återbetalning i varje land där de haft momskostnader men inte är registrerade, skall få rätt att dra av mervärdesskatten i sin deklaration i det land där de är etablerade och registrerade för mervärdesskatt (avdragsmedlemsstaten). Momsen kommer därefter att föras över från den medlemsstat där inköpet skett och momsen har betalats (inköpsmedlemsstaten). I dag får företagarna söka återbetalning för sådan moms i inköpsmedlemsstaten, vilket är betungande för företagarna samt medför kontrollmässiga och legala problem.

En klar majoritet av medlemsstaterna har meddelat att de kan följa den strategi som nu föreligger. Arbetsgruppen för skattefrågor skall fortsätta att granska frågor om moms kontroll och riskerna för bedrägeri, administrativa kostnader samt budgeteffekter för medlemsstaterna. Sverige är positivt till ett införande av en gränsöverskridande avdragsrätt.

Översyn av EG:s skattesatsregler

I juni år 2000 lade kommissionen fram ett s.k. meddelande som innehåller en ny arbetsstrategi för att förbättra det europeiska mervärdesskattesystemet. Meddelandet innehåller ett åtgärdsprogram för olika delar av mervärdesskattesystemet där lagstiftningsinsatser ansetts angelägna. Den nya arbetsstrategin innebär att det skall ske en successiv anpassning, modernisering och förenkling av mervärdesskattningen (KOM (2000) 348). I detta arbete ingår en översyn av EG:s skattesatsregler.

Administrativt samarbete

Under 2001 lämnade kommissionen ett förslag till ny förordning om administrativt samarbete inom momsområdet (KOM (2001) 294). Förslaget är ett led i kampen mot skatteundandraganden och bedrägerier.

Sverige har uttalat att man välkomnar att det administrativa samarbetet mellan medlemsstaterna stärks. Avsaknaden av fiskala gränser kräver ett effektivt samarbete och informationsutbyte mellan länderna för att skattekontroller och bedrägeribekämpning skall kunna genomföras på ett framgångsrikt sätt.

Behandlingen i rådsarbetsgruppen för indirekt skatt är avslutad. När en politisk överenskommelse nåtts måste Europaparlamentets yttrande inhämtas innan förordningen formellt kan beslutas. Avsikten har så här långt varit att den skall tillämpas från utgången av 2003.

OECD och elektronisk handel

Basen för samarbetet inom OECD utgör den överenskommelse som träffades vid ett möte i Ottawa 1998. Där slog man fast vissa allmänna principer som skall vara vägledande för arbetet. I dessa finns krav på neutralitet och likabehandling, som innebär att man i praktiken avvisar att e-handeln skall utgöra en skattefri zon. Vidare skall e-handeln i största möjliga mån behandlas med hjälp av existerande regelsystem. Staternas skattesuveränitet skall beaktas, samtidigt som en rättvis fördelning av skattebasen skall eftersträvas. Reglerna skall utformas så att såväl dubbelbeskattning som icke-beskattning undviks.

Beträffande konsumtionsbeskattningen framhålls bl.a. att skattesystemen bör utformas så att beskattning av e-handel sker i det land där konsumtionen äger rum (destinationslandsprincipen). Här avviker OECD från EU:s ståndpunkt beträffande EU-intern handel, men överensstämmer med EU:s principer för handel med länder utanför EU. Det har ifrågasatts om inte destinationslandsprincipen borde införas också inom EU för tjänster som säljs över Internet. Något förslag i den riktningen finns inte. EG-kommissionen har dock aktualiserat en diskussion i frågan.

Utredningar

Skattebasutredningen, som tillsattes av regeringen år 2000 för att utreda internationaliseringens betydelse för svenska skattebaser och framtida skattestruktur, har i sitt betänkande SOU 2002:47, Våra skatter, uttalat att Sverige i ett längre perspektiv bör ha en beredskap för att kunna minska gapet mellan den svenska 25-procentsnivån på momsen och EU:s miniminivå på 15 %. Bara genom att rensa bland momsnedläggningarna går det sannolikt att sänka den generella nivån till 22 %, menar utredningen.

När det gäller försäljning med digital leverans direkt till konsument bosatt i annat EU-land pekar skattebasutredningen på att den svenska moms-kattesatsen innebär en nackdel för svenska e-handelsföretag i konkurrensen med andra EU-företag med lägre hemlandsmoms. E-handel från t.ex. Luxemburg till konsument här i landet får en momsbelastning på endast 15 %. Ett annat problem är att EG-rätten inte tillåter ett land att införa nedsatt moms på e-handel och andra tjänster där ursprungslandsprincipen tillämpas. Sverige får med andra ord inte införa specialmoms på dessa områden för att eliminera konkurrenssnedvridningen.

Utredningen föreslår att Sverige med kraft verkar för att en specialskatteinivå för e-handel och liknande tjänster tillåts inom EU. Ett sådant krav bör gälla alla internationellt konkurrensutsatta områden där man inom EU väljer att tillämpa ursprungslandsprincipen. Dock bör länderna inte tillåtas att sätta en lägre nivå än 15 %.

Betänkandet har skickats på remiss till den 1 juni 2003.

Mot bakgrund av riksdagens tillkännagivande (bet. 2001/02:SkU18, rskr. 199) har regeringen tillkallat en särskild utredare med uppdrag att göra en översyn av tillämpningsområdet för de reducerade skattesatserna och undan-

tagen från beskattning inom mervärdesskatteområdet (dir. 2002:141). I uppdraget ingår att kartlägga de avgränsningsproblem som finns med nuvarande regler. Översynen skall syfta till en begränsning av dessa problem. I uppdraget skall även ingå att analysera skattesatsernas struktur utifrån rättsliga, administrativa, ekonomiska, konkurrensmässiga, fördelningspolitiska och statsfinansiella aspekter. I sin analys av skattesatsernas struktur skall även internationella konkurrensfrågor beaktas. I direktiven sägs att valet av skattesatser inte kan ske utan beaktande av skattenivåerna i andra länder med vilka Sverige bedriver handel.

Uppdraget skall bedrivas i två etapper varav den första delen skall redovisas i början av år 2004 och den andra delen senast den 1 februari 2005.

Motioner

I motion Sk417 yrkandena 19 och 21 av Lennart Hedquist m.fl. (m) begärs tillkännagivanden om att mervärdesskatten skall sänkas till europeisk nivå. Enligt motionärerna medför den höga svenska nivån på mervärdesskatten att svenska företag har svårt att konkurrera med privatimport av bilar och andra kapitalvaror från övriga EU-länder. Den höga mervärdesskattenivån innebär också problem när det bl.a. gäller handel med digitala leveranser, dvs. tjänster som säljs och levereras via Internet. Därutöver anser motionärerna att en översyn av mervärdesskattens konstruktion bör göras i syfte att minska momsrelaterade konkurrenssnedvridningar såväl inom landet som i förhållande till EU.

I motion Sk228 av Jeppe Johnsson och Ulla Löfgren (m) förordas att lika regler skall gälla för köp via Internet från länder utanför EU som vid införsel av tull- och skattefria varor vid personligt besök i samma länder.

I motion L319 yrkande 5 av Lars Leijonborg m.fl. (fp) föreslås ett tillkännagivande till regeringen om att verka för att det inom EU införs en nollskattesats på elektronisk handel. Denna skattesats skall gälla till dess en rejäl genomgång gjorts av momsreglerna för icke-elektroniska varor och tjänster och OECD-länderna kommit överens om en gemensam syn på beskattningen av e-handeln.

Utskottets ställningstagande

Enligt gängse mätningar är såväl det totala skatteuttaget som nivån på mervärdesskatten högre i Sverige än i de flesta andra industriländer. Som utskottet tidigare framhållit torde detta hänga samman med de generellt utformade välfärdssystemen i Sverige som i hög grad syftar till att kompensera för inkomstbortfall – och där ersättningarna beskattas – samt att vi i Sverige har en hög ambitionsnivå när det gäller offentligt finansierad verksamhet.

Mot bakgrund av den ovan lämnade redovisningen över arbetet i EU och inhemska utredningar om internationaliseringens betydelse för den framtida skattestrukturen samt inom momsområdet konstaterar utskottet att de frågor om mervärdesskattesatser, e-handel och internationella och nationella konkurrensproblem som tas upp i motionerna redan uppmärksammats både av den

svenska regeringen och inom EU. Det finns därför enligt utskottets mening inte någon anledning för riksdagen att göra något tillkännagivande till regeringen av det slag som motionärerna efterlyser. Utskottet avstyrker därför motionerna Sk417 yrkandena 19 och 21 och L319 yrkande 5.

Utskottet avvisar motionsförslaget om att låta det undantag som gäller för resande från icke EU-land även gälla varuhandel via Internet från ett land utanför EU. Inte minst kontroll- och konkurrensmässiga aspekter talar mot en sådan åtgärd. Utskottet avstyrker därmed även motion Sk228.

Vissa varu- och tjänsteomsättningar

Utskottets förslag i korthet

Med hänvisning till pågående utredningsarbete avslår riksdagen samtliga motionsyrkanden om sänkt mervärdesskatt på restaurangtjänster, transport i skidlift, danstillställningar, nöjesparksverksamhet m.m. och om en översyn av gränsdragningarna inom lågbeskattade områden.

Jämför reservationerna 3 (fp), 4 (kd) och 5 (c).

Gällande bestämmelser

Livsmedel

Livsmedel som konsumenten köper och tar med sig hem beskattas med 12 % medan mat som serveras på restaurang eller annat serveringsställe beskattas på normal nivå, dvs. 25 %. Tidigare var mervärdesskatten på servering lika med mervärdesskatten på mat, men fr.o.m. den 1 januari 1995 höjdes den till den allmänna nivån. Skälet var att EG-reglerna inte medgav en lägre skattesats på serveringstjänster (se prop. 1994/95:57 s. 124, bet. 1994/95:SkU7 s. 80–81).

En reducerad mervärdesskattesats, 12 %, tillämpas på rumsuthyrning i hotellrörelse eller liknande verksamhet och camping.

Transport i skidlift

Mervärdesskatt på transport i skidliftar tas ut med 12 %. Mervärdesskatt på personbefordran tas ut med 6 % fr.o.m. den 1 januari 2001. Motivet till sänkt momssats på personbefordran var att mildra effekterna för kollektivtrafiken av en höjning av dieselskatten (budgetprop. för år 2001).

Nöjesparker, danstillställningar, m.m.

Mervärdesskattesatsen för allmänna nyhetstidningar är 6 %. Med allmänna nyhetstidningar avses i ML sådana publikationer av dagspresskaraktär som normalt utkommer med minst ett nummer varje vecka. Den lägre skattesatsen omfattar även motsvarande radio- och kassettidningar. Från och med den 1 januari 2002 gäller samma skattesats för tidskrifter och böcker.

Skattesatsen för nöjesparker och kommersiell dans beskattas med 25 %. EG-direktivet tillåter reducerad skattesats på bl.a. nöjesparker men Sverige har inte utnyttjat denna möjlighet till differentiering. Dans nämns däremot inte uttryckligen i den förteckning (bil. H) i det berörda direktivet över varor och tjänster som får lågbeskattas.

På entréavgiften till museer, vid tillträde till konserter, djurparker och cirkusföreställningar, biograf-, teater- och operaföreställningar samt vid balettföreställningar eller liknande tas moms ut med 6 %.

Glasögon

Enligt ML är synundersökning utförd av legitimerad glasögonoptiker att anse som sjukvård och därmed momsfri. Försäljning av glasögon, kontaktlinser och andra synhjälpmedel är dock momspliktiga. Enligt sjätte momsdirektivet får reducerade skattesatser endast tillämpas i fråga om vissa särskilt uppräknade kategorier av varor och tjänster. Uppräkningen sker i bilaga H till direktivet. En kategori är medicinsk utrustning, hjälpmedel och andra apparater som normalt är avsedda att lindra eller behandla invaliditet, för den handikappades uteslutande personliga bruk.

Prydnadsväxter

Mervärdesskatt på prydnadsväxter tas i Sverige ut med den normala skattesatsen, 25 %. EG-direktivet 96/42/EG gör det i och för sig tillåtet för medlemsstaterna att tillämpa en reducerad skattesats för tillhandahållande av levande växter och andra produkter från blomsterodling, men Sverige har inte använt sig av denna möjlighet.

Utredning

Mot bakgrund av riksdagens tillkännagivande (bet. 2001/02:SkU18, rskr. 199) har regeringen tillkallat en särskild utredare med uppdrag att göra en översyn av tillämpningsområdet för de reducerade skattesatserna och undantagen från beskattning inom mervärdesskatteområdet (dir. 2002:141). I uppdraget ingår att kartlägga de avgränsningsproblem som finns med nuvarande regler. Översynen skall syfta till en begränsning av avgränsningsproblemen. I uppdraget skall även ingå att analysera skattesatsernas struktur utifrån rättsliga, administrativa, ekonomiska, fördelningspolitiska och statsfinansiella aspekter. Mervärdesskattens påverkan på konkurrensituationen mellan och inom olika branscher skall belysas.

Motioner

I ett flertal motioner föreslås att nya grupper av varor och tjänster skall beskattas med reducerad skattesats eller att gränsdragningarna inom lågbeskattade områden ses över.

I motionerna Sk263 av Inger René och Anita Sidén (m), Sk289 av Jeppe Johnsson (m), Sk344 av Torsten Lindström (kd), N226 yrkande 2 av Kenneth Lantz (kd), Sk287 av Lars-Ivar Ericson (c) och Sk392 av Börje Vestlund (s)

begärs tillkännagivanden om att beskatta restaurangtjänster på samma låga nivå som mat som köps i livsmedelsbutik. I motionerna Sk401 av Peter Danielsson och Tobias Billström (m), N391 yrkande 9 av Lars Lindén m.fl. (kd) och Sk249 av Claes Västerteg och Sofia Larsen (c) begärs att frågan om sänkt moms på restaurangtjänster skall bli föremål för en översyn.

I motionerna Sk314 av Ola Sundell (m) och Sk219 av Kenneth Johansson m.fl. (c) krävs sänkt mervärdesskatt på skidliftsverksamhet. I motion Sk345 av Ulrik Lindgren m.fl. (kd) förordas att mervärdesbeskattningen av skidliftar ses över.

I motion Sk207 av Rolf Gunnarsson (m) anføres att en enhetlig moms-skattesats bör införas för hela kulturområdet. Motionärerna framhåller särskilt skillnaden i skattesatser mellan balett- och operaföreställningar och danstillställningar. I motion K333 yrkande 8 av Kent Olsson m.fl. (m) förespråkas en neutral tidningsmoms. Siw Wittgren-Ahl och Claes-Göran Brandin (s) efterlyser i motion Sk411 en översyn av momsskattesatsen för nöjesparker.

I motion Sk224 av Johan Linander (c) begärs sänkt moms på glasögon och kontaktlinser. Personer med synfel skall drabbas ekonomiskt i så liten utsträckning som möjligt, anser motionären.

I motion Sk303 av Johnny Gylling (kd) begärs att effekterna av en moms-sänkning på prydnadsväxter skall utredas. Motionären vill härigenom motverka ”svarthandel” med prydnadsväxter samt öka försäljningen.

Vikten av att införa en enhetlig moms tas upp i motion Sk382 av Lars Leijonborg m.fl. (fp). Motionärerna begär att den av riksdagen beställda översynen av mervärdesskattesatserna snarast genomförs så att vägen mot en enhetlig moms kan inledas. Enligt motionärerna leder nuvarande differentiering av momsen till en oroande urholkning av skattebasen samt styr konsumtionen på ett olyckligt sätt (yrkande 27).

Utskottets ställningstagande

Behandlingen av i stort sett liknande motioner förra året resulterade i att riksdagen, på förslag av ett skatteutskott, riktade ett tillkännagivande till regeringen om att se över tillämpningsområdet för de reducerade skattesatserna m.m. Utredningen är nu tillsatt och har påbörjat sitt arbete. Utskottet ser ingen anledning för riksdagen att rikta ett nytt tillkännagivande till regeringen i denna fråga eller att föregripa utredningens arbete genom uttalanden i den riktning som motionärerna önskar eller nu föreslå reducerade skattesatser för nya grupper av varor och tjänster. Utskottet avstyrker därför samtliga nu behandlade motioner och motionsyrkanden.

Miljömärkta produkter

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om sänkt mervärdesskatt på miljövänliga produkter.

Jämför reservationerna 6 (kd) och 7 (mp).

Bakgrund

Några särbestämmelser om miljömärkta produkter finns inte i mervärdesskattelagen och inte heller i EG-direktivet om mervärdesskatt. Sådana varor beskattas således enligt generella regler.

Regeringen tillsatte förra året en arbetsgrupp med uppdrag att utreda möjligheten av och lämpligheten i att sänka mervärdesskatten på omsättning av miljömärkta livsmedel. Utredningen skulle omfatta de rättsliga, administrativa och praktiska förutsättningarna för en sådan sänkning. I samband därmed skulle även en mer generell analys göras av lämpligheten av att använda mervärdesskatten, liksom andra slags skatter, som miljöpolitiskt styrmedel. En rapport lämnades till regeringen den 1 oktober 2002 (Ds 2002:51).

Arbetsgruppens arbete har mynnat ut i två huvudsatser: Den s.k. likabehandlingsprincipen i EG-rätten innebär att Sverige inte kan införa olika momssatser för miljömärkta (ekologiska) livsmedel och andra livsmedel. En ensidig svensk differentiering bedöms inte kunna utformas så att den blir EG-konform. Den ekonomiska analysen visar att mervärdesskatten inte är det mest lämpliga miljöpolitiska styrmedlet, bl.a. med hänsyn till instrumentets trubbighet och osäkra kostnadseffektivitet, och till att en differentiering till förmån för ekologiska livsmedel kan sägas gå emot den allmänt accepterade principen om att förorenaren skall betala (den s.k. Polluter Pays Principle).

I kommissionens grönbok om integrerad produktpolicy (KOM (2001) 68) presenteras en strategi som går ut på att förstärka och rikta om den produktrelaterade miljöpolitiken för att främja utvecklingen av en marknad för miljövänliga produkter. Grönboken innehåller ett omfattande program av åtgärder, och bl.a. förs tankar fram på en differentierad beskattning utgående från produkternas miljöprestanda och ett införande av sänkt mervärdesskatt för produkter som utmärks med gemenskapens miljömärke. I kommissionens rapport om tillämpningen av de reducerade skattesatserna inom unionen (KOM (2001) 599) drar kommissionen slutsatsen att en översyn av reglerna för reducerad moms bör ske i ett medellångt tidsperspektiv. Innan en översyn av bestämmelserna görs vill kommissionen nu närmast avvakta försöket med sänkt moms på vissa arbetsintensiva tjänster.

Frågan om användning av reducerade momssatser som ett led i miljöpolitiken har från tid till annan diskuterats i vissa länder. Hittills synes dock slutsatsen ha varit att möjligheten till nationella åtgärder på detta område är små om inte EG-reglerna först ändras.

Motioner

I motion MJ432 yrkande 2 av Alf Svensson m.fl. (kd) begärs att regeringen skall återkomma till riksdagen med förslag till hur ekonomiska styrmedel kan användas för att öka andelen miljömärkta arbetsmaskiner och motorer. En lösning skulle t.ex. kunna vara en momssänkning av miljömärkta gräsklippare och utombordsmotorer.

I motion MJ490 yrkande 23 av Maria Wetterstrand m.fl. (mp) begärs ett tillkännagivande om sänkt moms på ekologiska livsmedel. En ny utredning bör tillsättas för att visa enligt vilka modeller detta skulle vara möjligt. Ett yrkande om slopad moms på miljövänligt producerade produkter framställs även i motion N396 yrkande 34 av Ingegerd Saarinen (mp).

Utskottets ställningstagande

Den av regeringen tillsatta arbetsgruppen för att utreda möjligheten av och lämpligheten i att sänka mervärdesskatten på miljömärkta livsmedel har kommit fram till att Sverige inte ensidigt kan införa olika mervärdesskattesatser för miljömärkta livsmedel och andra livsmedel. Vidare påpekas att en reducerad mervärdesskatt inte heller är det mest lämpliga miljöpolitiska styrmedlet. Utskottet har tidigare ställt sig avvisande till en sådan ordning som motionärerna förespråkar eftersom den skulle innebära olika skatt på varor som är av samma slag men som är tillverkade på olika sätt eller har olika egenskaper. Utskottet vidhåller sin uppfattning att en sådan ordning skulle bli svår att administrera och än svårare att kontrollera, bl.a. mot bakgrund av gränsdragningsproblemen.

Med anledning av vad som framförs i motion MJ432 vill utskottet dessutom erinra om att skatten på alkylatbensin nyligen sänkts. Syftet med sänkningen var att öka användningen av sådan bensin i tvåtaktsmotorer (bl.a. utombordsmotorer med tvåtaktsteknik), snöskotrar och gräsklippare och därigenom minska utsläppen av miljö- och hälsofarliga ämnen.

Mot bakgrund av det anförda avstyrker utskottet motionsyrkandena.

Utbildning i alternativmedicin, m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om sänkt mervärdesskatt på alternativmedicinska behandlingar och om slopad mervärdesskatt på utbildning för yrkesutövare av komplementär- och alternativmedicin.

Jämför reservation 8 (mp).

Gällande bestämmelser

Enligt 3 kap. 4 § ML undantas från skatteplikt omsättning av tjänster som utgör sjukvård, tandvård och social omsorg. För skattefrihet krävs att sjukvår-

den tillhandahålls vid sjukvårdsinrättningar eller av någon med särskild legitimation att utöva sjukvårdsyrke. För s.k. alternativvård gäller däremot inte skattefriheten.

När det gäller läkemedel gäller undantaget från skatteplikt endast läkemedel som utlämnas enligt recept eller säljs till sjukhus eller införs till landet i anslutning till sådan utlämning eller försäljning (3 kap. 23 § ML).

Icke skattepliktig utbildning är enligt ML sådan grundskole-, gymnasieskole- och högskoleutbildning som sker i de allmännas regi eller av erkänd utbildningssamordnare samt övrig utbildning som berättigar till studiemedel enligt studiestödslagen. Med det allmänna avses stat, kommun eller landsting. Med uttrycket av erkänd utbildningssamordnare avses t.ex. fristående skolor och kompletterande skolor som tillhandahåller utbildning som ett led i det allmännas utbildningsinsatser. Skatteplikt gäller däremot för i princip all kommersiellt bedriven utbildning som sker utom ramen för den ordinarie skolutbildningen och som inte heller berättigar till studiestöd.

Motioner

I motion So225 yrkande 4 av Birgitta Carlsson och Viviann Gerdin (c) begärs ett tillkännagivande om att utbildning för yrkesutövare inom komplementär- och alternativmedicin bör befrias från mervärdesskatt. Motionärerna anför att det inte finns någon komplementär- eller alternativmedicinsk utbildning i det traditionella svenska skolväsendet och att de personer som vill utbilda sig inom området måste söka sig till den privata utbildningsmarknaden. Sådan utbildning är belagd med 25 % moms.

I motion So365 yrkande 6 av Kerstin-Maria Stalin m.fl. (mp) begärs att förutsättningarna för slopad mervärdesskatt på komplementärmedicinska behandlingsformer utreds.

Utskottets ställningstagande

Frågan om skattenedsättning på alternativmedicinska behandlingar har prövats av utskottet vid ett flertal tillfällen under de senaste åren. Utskottet har avstyrkt sådana motionsyrkanden bl.a. med hänvisning till de kostnader för staten som en sådan åtgärd skulle föra med sig och till de avgränsningsproblem som skulle kunna uppstå gentemot andra typer av verksamheter vars ändamål också är att göra människor friskare och som beskattas fullt ut. Utskottet har inte ändrat ståndpunkt i denna fråga och avstyrker därför även nu aktuell motion.

Även motionsyrkandet om slopad mervärdesskatt på utbildning för yrkesutövare av komplementär- och alternativmedicin avstyrks.

Körkortsutbildning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår en motion om slopad mervärdesskatt på körkortsutbildning.

Gällande bestämmelser

Skatteplikt på bl.a. körkortsutbildningar infördes i samband med att utbildningsområdet generellt på grund av EG-rättens krav infogades i det skattepliktiga området (prop. 1996/97:10, bet. 1996/97:SkU6). För att mildra effekterna för bilskolorna infördes samtidigt en avdragsrätt för bilskolornas förvärv och förhyrning av fordon.

Motionen

I motion T214 yrkande 1 av Birgitta Carlsson och Rigmor Stenmark (c) begärs ett tillkännagivande om slopad mervärdesskatt på körkortsutbildning. De åberopade skälen är att minska dels kostnaderna för körkortsutbildningen, dels de sociala skillnaderna.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har tidigare vid upprepade tillfällen avstyrkt motioner om slopad eller sänkt mervärdesskatt på körkortsutbildning med hänvisning till att detta inte är möjligt enligt EG-rätten. Utskottet har även erinrat om att bilskolorna, till skillnad från de flesta andra företag, har rätt till avdrag för mervärdesskatt som belöper på inköp och leasing av bilar. Utskottet vidhåller sitt tidigare ställningstagande och avstyrker därmed nu aktuellt motionsyrkande.

Företagsbilar

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår en motion om avdrag för ingående mervärdesskatt för sådana lastbilar som i dag betraktas som personbilar.

Jämför reservation 9 (m).

Gällande bestämmelser

För förvärv av personbilar råder avdragsförbud enligt ML, utom i några speciella verksamheter. Som personbil räknas enligt ML även bl.a. lastbil med skåpkarosseri utan separat förarhytt och med en totalvikt om högst 3 500 kg. Andra lastbilar behandlas som normala varor i mervärdesskattehänseende och är alltså inte utsatta för någon särskild begränsning i vad gäller avdragsrätten för näringsidkare.

Som nyss nämnts är reglerna om avdragsrätt för bl.a. lastbilar och andra fordon föremål för överväganden inom EU, se KOM (1998) 377.

Motionen

I motion Sk386 yrkandena 1 och 2 av Lars Lindblad (m) begärs att mervärdesskattelagen ses över i syfte att ändra reglerna om rätt till avdrag för ingående mervärdesskatt för företagsbilar. Motionären anser att nuvarande bestämmelser är ineffektiva och ger upphov till onödigt krångel.

Utskottets ställningstagande

Utskottet instämmer i att bestämmelserna i ML om avdragsrätt för förvärv av fordon på grund av den nuvarande gränsdragningen mellan fordon som räknas som personbilar och fordon som anses som lastbilar kan förefalla svårförståelig i vissa fall. Regleringen av avdragsrätten för mervärdesskatt är till viss del utformad som en schablonbeskattning. Utgångspunkten är att schablonen skall omfatta de bilar som är inrättade på ett sätt som gör dem möjliga att använda även för privat körning. Vid förvärv av dessa bilar saknas avdragsrätt och vid förhyrning begränsas avdragsrätten till 50 %. För driftskostnader medges dock full avdragsrätt även om bilarna används privat till en viss del. Syftet med att använda en schablon är att förenkla skattekontrollen. Fordonets vikt och utseende används som kriterier för att på ett enkelt sätt kunna bedöma vilka bilar som omfattas.

Frågan om avdragsrätt för momsen på bilar är för närvarande föremål för beredning inom EU. Det kan därför inte anses aktuellt att nu utreda det svenska systemet. Sammanfattningsvis vidhåller utskottet sitt tidigare ställningstagande om att EG-kommissionens förslag till nya regler om avdragsrätt för mervärdesskatt bör slutbehandlas innan riksdagen tar ställning till sådana förändringar av avdragsrätten som motionären begär. Motionen avstyrks därmed.

Vägmoms i Danmark

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om att regeringen skall agera för att danska myndigheter skall undanta svenskregistrerade bussar från skyldigheten att betala vägmoms i Danmark.

Gällande bestämmelser

Enligt artikel 9.2 b i det sjätte mervärdesskattedirektivet skall platsen för tillhandahållande av transporttjänster vara den där transporten äger rum. De avstånd som tillryggaläggs skall beaktas. En medlemsstat skall således enligt direktivet momsbeskatta transporttjänster som utförs inom dess territorium. En persontransport som går genom t.ex. tre länder skall beskattas i alla tre

länderna. Under den s.k. övergångsperioden får emellertid medlemsländerna fortsätta att undanta bl.a. persontransporter från beskattning (se artikel 28.3.b och Annex F, punkt 17). Sverige har utnyttjat denna rätt till undantag i samband med anslutningsfördraget.

Inom EU pågår för närvarande en översyn av reglerna om beskattningsland för tjänster.

- En persontransport som utförs inom Sverige skall beskattas här. En sådan transporttjänst anses omsatt inom landet enligt 5 kap. 5 § första stycket ML. Detta gäller både när företaget som utför transporten är svenskt och när det är utländskt. I princip gäller att ett utländskt företag som utför sådana persontransporter som skall beskattas i Sverige skall registreras här (3 kap. 1 § första stycket 2 SBL) och redovisa mervärdesskatten i en deklARATION.
- En persontransport som sker direkt till eller från Sverige beskattas dock inte (s.k. 0-skatt, dvs. skatt tas inte ut men säljaren har rätt till avdrag för ingående skatt) till den del den utförs i Sverige, oavsett om det är ett svenskt eller utländskt företag som tillhandahåller transporten. En sådan transporttjänst anses inte omsatt inom landet, 5 kap. 5 § första stycket ML. Dessa regler, som avviker från bestämmelserna i sjätte direktivet, har Sverige genom anslutningsfördraget rätt att ha kvar så länge någon annan medlemsstat tillämpar motsvarande ordning. Är det däremot fråga om att t.ex. ett danskt bussbolag utför resor enbart inom Sverige, dvs. inte endast en direkttransport, så skall således den del av resan som sker i Sverige beskattas i Sverige (i enlighet med vad som ovan sägs).
- Persontransporter som utförs utanför Sverige beskattas inte i Sverige, sådana transporttjänster anses omsatta utomlands.

Enligt inhämtad uppgift är turistbussresor skattepliktiga i Danmark. Det gäller oavsett om resan utförs med en turistbuss som är registrerad i Danmark eller i utlandet. Danska företag beräknar momsbeloppet på erhållet vederlag och betalar in det genom den ordinarie momsredovisningen. När det är fråga om bussar registrerade i utlandet använder de danska skattemyndigheterna en schablonregel för att avgöra hur stor del av det totala vederlaget som skall hänföras till resan i Danmark och därmed vilket belopp skatten skall beräknas på. Utländska företag som utför momspliktiga transporter i Danmark skall momsregistreras där.

Motionen

I motion Sk414 yrkande 1 av Christina Axelsson och Eva Arvidsson (s) föreslås att regeringen bör agera för att danska myndigheter skall undanta svenskregistrerade bussar från skyldigheten att betala vägmoms i Danmark.

Utskottets ställningstagande

Danmark beskattar resor inom sitt territorium i enlighet med vad som följer av sjätte direktivet (artikel 9.2). Som framgår ovan är denna beskattning inte riktad enbart mot utländska företag, utan den gäller även danska företag. För utländska företag används en schablonregel vid beräkning av skatten.

På grund av ett undantag från det sjätte direktivet tas moms inte ut i Sverige vid direkttransport till eller från Sverige. Övriga transporter i Sverige beskattas dock, även när de utförs av t.ex. danska företag.

Utskottet noterar att det inom EU pågår en översyn av reglerna om beskattningsland för tjänster. I det sammanhanget kan bestämmelserna om transporttjänster komma att ses över. Såväl Sverige som ett flertal andra medlemsländer har framfört krav härom.

Med anledning av det anförda finns det enligt utskottets uppfattning inte någon anledning för riksdagen att göra något tillkännagivande till regeringen av det slag som motionärerna efterlyser. Motionsyrkandet bör därför avslås.

Avdragsrätt för importmoms**Utskottets förslag i korthet**

Riksdagen avslår en motion om att ML:s bestämmelser om avdragsrätt för importmoms skall ses över i syfte att ändra tidpunkten för avdragsrättens inträde när speditörer uppträtt som ombud för importören och för dennes räkning betalat importmomsen. Jämför reservation 10 (m, kd).

Gällande bestämmelser

Moms vid import tas ut av Tullverket, som är beskattningsmyndighet vid import av vara. (Skattemyndigheten är beskattningsmyndighet vid införsel av vara från annat EG-land.)

Skyldig att betala skatten vid import är den som enligt tullagstiftningen är betalningsskyldig för tull eller skulle ha varit betalningsskyldig om varorna varit tullbelagda.

Alla varor som förs in till Sverige från tredje land skall tullklareras. Förtullning är en form av tullklarering. Den som anmäler en vara för förtullning blir deklarations- och betalningsskyldig och deklaranten skall lämna en tulldeklaration. Deklaration får även lämnas genom befullmäktigt ombud, t.ex. en speditör som är registrerad hos Tullverket. Med ledning av tulldeklarationen fastställer verket tull, skatt, t.ex. moms, och avgifter.

Det är den som är skattskyldig som har rätt att göra avdrag för ingående moms på import av vara för en verksamhet som medför skattskyldighet. Om en speditör uppträder som ombud för en importör och betalar importmomsen till Tullverket för importörens räkning, har inte speditören rätt till avdrag för sådan moms.

Enligt 13 kap. 16 § ML skall ingående moms dras av för den redovisningsperiod under vilken den som för in en vara till landet enligt god redovisningssed har bokfört eller borde ha bokfört importen. Rätt till avdrag för ingående moms som tas ut vid import inträder enligt 13 kap. 23 § ML, dock tidigast när en av Tullverket utfärdad tullräkning har mottagits av importören. Detta innebär att oavsett importtidpunkt eller förskottsbetalning får avdraget göras tidigast i den period då tullräkning mottagits. En tullräkning utfärdas minst tio dagar innan den skall betalas.

Den importmoms en speditör tar upp i sin faktura utgör enbart ett utlägg för kundens räkning. Speditörens faktura är till den del den avser utlägg för importmoms därmed inte heller direkt avdragsgrundande. Avgörande för avdragsrättens inträde för importören (köparen) vad gäller importmomsen är när speditören mottagit tullräkningen.

Normalt fakturerar speditören arvode, frakter och utlägg innan tullräkningen kommit. RSV har tills vidare godkänt att speditören som alternativ till att bifoga en kopia av tullräkningen i stället i speditionsfakturan får ange det datum från vilket rätt till avdrag inträder för i fakturan upptagen importmoms. I fakturan anges ett datum då rätt till avdrag för importmomsen tidigast inträder. Transportindustriförbundet tar årligen fram tabeller för fastställande av tidpunkten för avdragsrättens inträde för importmomsen. I tabellerna tas hänsyn till att avdragsrätt inträder först när tullräkningen har mottagits av importören.

Motionen

I motion Sk362 av Elizabeth Nyström m.fl. (m, fp, kd, c) begärs en översyn av mervärdesskattelagens regler i syfte att förenkla för företag som vid import använder speditörer. Motionärerna anser att importföretag som inte är hemtagare, utan utnyttjar speditörer, bör ges möjlighet att göra avdrag för importmomsen under samma period som de betalar fakturan till speditören.

Utskottets ställningstagande

Motionären tar upp det fall när en speditör, innan en av Tullverket utfärdad tullräkning kommit, fakturerar importören (köparen) för avgifter, frakter och utlägg för importmoms.

Speditörens faktura är till den del den avser utlägg för importmoms inte direkt avdragsgrundande för importören. Rätt till avdrag för importören inträder tidigast när tullräkningen har mottagits.

Regeln om att avdragsrätt inträder först när tullräkning mottagits av den skattskyldige tillkom för att undanröja den fördel för den skattskyldige, i form av uppskov med betalning av moms, som förelåg vid kreditimport jämfört med upphandling inom landet (prop. 1981/82:201). Syftet var således främst att skapa neutralitet mellan import och inhemsk försäljning.

Utskottet noterar att Mervärdesskatteutredningen har föreslagit att mervärdesskattelagens regler om tidpunkterna för skattskyldighetens inträde respektive redovisningen av utgående och ingående moms skall preciseras i enlighet

med sjätte momsdirektivets bestämmelser. Anpassningen av redovisningsbestämmelserna till direktivet innebär att ett flertal specialbestämmelser om redovisning av moms föreslås slopas, bl.a. 13 kap. 23 § ML som reglerar avdragsrättens inträde för importörer vad gäller importmomsen.

Mot bakgrund av det anförda är utskottet inte berett att nu överväga någon ändring av de bestämmelser som reglerar tidpunkten för rätt till avdrag för ingående moms som hänför sig till import. Motionen avstyrks därmed.

Byggmoms

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om olika tillkännagivanden om hur mervärdesskattekostnaderna bör hanteras vid produktion av bostäder av olika slag. Utskottet hänvisar till att en promemoria angående den aktuella frågan upprättats inom Regeringskansliet och att ärendet bereds.

Jämför reservationerna 11 (fp), 12 (kd) och 13 (c).

Gällande bestämmelser

Produktion av bostäder beskattas med normalskattesatsen. Enligt sjätte momsdirektivet (bilaga H, art. 12.3 a) har medlemsländerna rätt att införa en reducerad skattesats inom byggsektorn på tillhandahållande, byggande, renovering och ändring av bostäder endast om detta utgör ett led i socialpolitiken.

I dag används investeringsbidrag t.ex. för att stimulera produktionen av studentlägenheter och hyreslägenheter.

Motioner

I motion Bo290 yrkande 5 av Lars Leijonborg m.fl. (fp) anförs att mervärdesskatten inte skall användas i konsumtions- eller produktionsstimulerande syften utan vara så generell som möjligt. En momssänkning för en viss typ av byggande är att betrakta som ett riktat bidrag. För att stimulera ökat bostadsbyggande behövs andra åtgärder än riktade subventioner. Motionärerna begär ett tillkännagivande till regeringen om detta.

I motionerna Bo291 yrkande 9 av Göran Hägglund m.fl. (kd) och Bo216 yrkande 5 av Annelie Enochson (kd) föreslås minskad skatt på nyproduktion av flerbostadshus motsvarande en halvering av byggmomsen fr.o.m. 1 oktober 2003. För att inte gå emot EU:s regler föreslår motionärerna att skattesänkningen utformas så att byggföretaget efter deklaration erhåller en skattereduktion som motsvarar hälften av den erlagda byggmomsen, dvs. 10 % av byggkostnaderna. Avsikten är att skattereduktionen skall ses som en del av skattesystemet och inte som ett bidrag.

Maud Olofsson m.fl. (c) anför i motion Bo267 yrkande 9 att regeringen bör uppmanas att göra en generell utvärdering av den moms på byggande som infördes i och med 1990 års skattereform.

I motion Bo269 yrkande 2 av Kenneth G Forslund (s) anføres att det är viktigt att en sänkt byggmoms i sin helhet får genomslag på produktionskostnaderna och att en sänkning av byggmomsen därför bör kombineras med någon form av löpande prisuppföljning.

Utskottets ställningstagande

I sitt yttrande till finansutskottet över skattefrågorna i budgetpropositionen för år 2003 anförde skatteutskottet att det inte hade någon invändning mot att en momssänkning bör prövas för studentbostäder och äldreboende som en kompletterande stimulans på detta område (2002/03:SkU1y).

Därefter har en promemoria (Fi 2002/4722) upprättats inom Regeringskansliet vari föreslås att ett tillfälligt investeringsstöd införs för att stimulera bostadsbyggandet av hyreslägenheter mindre än 60 m² och studentbostäder. Stödet föreslås till projekt som påbörjas mellan den 1 januari 2003 och den 31 december 2006 och som bidrar till ett långsiktigt hållbart byggande. Behovet av ökat byggande av äldreboende bör övervägas ytterligare. Promemorian har remissbehandlats och ärendet bereds nu inom Regeringskansliet.

Frågan om momseffekterna på vissa byggtjänster, och om åtgärder bör vidtas för att eliminera dessa effekter, är således under beredning inom Regeringskansliet och regeringen har aviserat ett ställningstagande inom kort. På grund härav anser utskottet att man bör avvakta också med ett ställningstagande till de frågor som väckts i de aktuella motionerna. Utskottet avstyrker därför dessa.

Fastighetsskötsel

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår en motion om slopad mervärdesskatt på fastighetsskötsel i egen regi.

Jämför reservationerna 14 (kd) och 15 (c).

Motionen

I motion Sk250 av Lilian Virgin och Christer Engelhardt (s) begärs ett tillkännagivande om att slopa mervärdesskatten på fastighetsskötsel i egen regi eller ändra beloppsgränsen för när skatt skall tas ut.

Utskottets ställningstagande

Fastighetsskötare skall, även om verksamheten inte i övrigt är momspliktig, uttagsbeskattas om han eller hon i egen regi utför vissa tjänster som avser fastigheten eller skötseln därav. De tjänster som skall beskattas är bl.a. under-

håll, lokalstädning, fönsterputsning, renhållning och annan fastighetsskötsel. Bakgrunden till bestämmelsen är att många fastighetsförvaltande företag, bl.a. bostadsförvaltningsföretagen, inte är skyldiga att ta ut mervärdesskatt i sin verksamhet och därför inte heller kan dra av den skatt som fristående fastighetsskötare debiterar. För att undvika att bostadsförvaltarna och andra moms-befriade företag av skatteskäl helt går över till fastighetsskötsel i egen regi har sådan egenregiverksamhet belagts med moms om kostnaden överstiger 150 000 kr. Regeln tillkom i samband med 1990 års skattereform (prop. 1989/90:11).

Beskattningen syftar således till att förhindra konkurrensnedvridande effekter av den mervärdesskattefrihet som gäller för bostadsförvaltare och vissa andra fastighetsförvaltare, och utskottet är inte berett att tillstyrka att denna beskattningsregel slopas.

Utskottet avstyrker med det anförda motionsyrkandet.

Omvandling av lokaler till bostäder

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår en motion om att jämkning av ingående mervärdesskatt inte skall ske i sådana fall då en fastighetsägare omvandlar lokaler, där momspliktig verksamhet bedrivs, till bostäder.

Gällande bestämmelser

Vid inkomstbeskattningen medges årligen ett värdeminskingsavdrag för den förslitning som en tillgång undergår. När en näringsidkare har använt tillgången så länge att den ekonomiskt är värdelös skall tillgången vara helt avskriven. Vid mervärdesbeskattningen medges i princip avdrag för anskaffning av en tillgång, fastighet eller maskiner m.m., omedelbart. Utgångspunkten är att tillgången skall användas i den skattepliktiga verksamheten. Det finns dock en s.k. jämningsregel som är till för att korrigera avdragen så att de motsvarar en tillgångs användning i skattepliktig verksamhet. Korrigeringen kan ske antingen som en ökning av ett avdrag eller som minskning av ett tidigare medgivet avdrag.

Det är ändrad användning eller överlåtelse av en investeringsvara som föranleder jämkning. Bestämmelserna kan framför allt bli tillämpliga vid överlåtelser av fastigheter, som används i skattskyldig verksamhet, och vid förändringar i uthyrningsförhållanden.

Av 8 a kap. 1 § ML framgår att avdrag för ingående moms hänförlig till förvärv eller import av investeringsvaror skall jämkas om användningen av varan ändras efter förvärvet eller om varan överlåts.

Som investeringsvaror enligt ML räknas bl.a.

- fastigheter som varit föremål för ny-, till- eller ombyggnad, om den ingående moms på kostnaden uppgår till minst 100 000 kr,
- bostadsrätt eller hyresrätt till en lokal, om bostadsrättsinnehavaren eller lokalhyresgästen utfört ny-, till- eller ombyggnad av lokalen och om skatten på kostnaden för denna åtgärd uppgår till minst 100 000 kr.

Eftersom omsättning av fastigheter är undantagen från skatteplikt är det endast då ny-, till- eller ombyggnad gjorts som jämkning kan komma i fråga. Korrigeringstiden för fastigheter, hyresrätter och bostadsrätter är tio år och beräknas för varje byggåtgärd om moms på kostnaden för sådana åtgärder uppgår till 100 000 kr efter den sammanläggning som i vissa fall skall ske.

Jämkning skall ske av den ingående moms som kan anses belöpa på den återstående korrigeringstiden efter en ändrad användning eller en överlåtelse (8 a kap. 7 § ML). Denna jämkning skall antingen ske årligen eller för alla återstående åren på en gång, beroende på vilken åtgärd som föranlett ändringen.

Motionen

I motion Sk315 av Gunnar Nordmark (fp) begärs ett tillkännagivande om en ändring av mervärdesskattelagen så att ingen jämkning av ingående moms behöver göras i de fall fastighetsägaren omvandlar lokaler där momspliktig verksamhet bedrivs till bostäder.

Utskottets ställningstagande

Utskottet ser inte något skäl att ändra nuvarande regler om jämkning av ingående mervärdesskatt på det sätt som förordas i motionen. Tvärtom skulle införandet av en sådan skattefavör riskera att leda till önskad skatteplanering och annat skatteundrandragande. Motionen avstyrks.

Skattefri verksamhet som bedrivs kommunalt eller landstingskommunalt eller av ideell förening

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om ändringar i mervärdesskattelagen för att åstadkomma samma villkor för föreningsägda idrottsanläggningar och motsvarande kommunala verksamheter med hänvisning till pågående arbete inom Regeringskansliet.

Jämför reservation 16 (m).

Gällande bestämmelser

Allmännyttiga föreningar, som bedriver verksamhet som de inte behöver betala inkomstskatt för, skall enligt 4 kap. 8 § mervärdesskattelagen (ML) heller inte betala någon moms för omsättningar som görs i denna verksamhet.

På motsvarande sätt som beträffande inkomstskatten för rörelseinkomster gäller således för en sådan förening att moms inte skall tas ut vid försäljningen av varor och tjänster, som har ett naturligt samband med den allmännyttiga verksamheten eller av hävd har utnyttjats som finansieringskälla för ideellt arbete.

Detta innebär i sin tur att sådana allmännyttiga ideella föreningar, som är befriade från inkomstskatt och moms, saknar – liksom privatpersoner – möjlighet att dra av momsen på sina inköp. Kommunerna har inte heller någon avdragsrätt för kostnader som är hänförliga till skattefri verksamhet men kan i många fall få kompensation inom ramen för systemet enligt lagen (1995:1518) om mervärdesskattekonton för kommuner och landsting, det s.k. kommunkontosystemet. Kommunerna får dock betala en avgift till systemet för att finansiera uttagen.

Undantaget från skatteplikt inom idrottsområdet i 3 kap. 11 a § ML infördes som en motvarighet till artikel 13 A.1 m i det sjätte mervärdesskattedirektivet. Avgifter för tillträde till idrottsliga evenemang eller för att utöva idrottslig verksamhet undantas därför från skatteplikt. Vidare undantas tjänster som har omedelbart samband med utövandet av den idrottsliga verksamheten. (Omsättning av varor omfattas inte av undantaget från skatteplikt.)

Undantagen gäller endast sådan verksamhet som tillhandahålls av staten, kommun, landsting eller en förening i de fall verksamheten inte skall anses som yrkesmässig enligt 4 kap. 8 § ML. För motsvarande verksamhet som bedrivs av annan gäller en reducerad skattesats om 6 %.

Utredning

Mervärdesskatteutredningen (dir. 1999:10) som på uppdrag av regeringen gjort en översyn av reglerna om skattskyldighet i mervärdesskattelagen, m.m. har särskilt analyserat hur ideella föreningars verksamhet överensstämmer med EG-direktivets verksamhetsinriktade undantag från skatteplikt för organisationer utan vinstintresse samt hur nuvarande svenska regler påverkar konkurrensneutraliteten i allmänhet och i förhållande till små och medelstora företag i synnerhet.

Utredningen föreslår i betänkande SOU 2002:74, Mervärdesskatten i ett EG-rättsligt perspektiv, att undantaget från skatteplikt inom idrottsområdet skall – såvitt gäller annan än stat eller kommun – gälla för tjänster som omsätts av organisationer utan vinstintresse. Härigenom kommer undantaget att avse i princip samma krets av subjekt som tidigare, dvs. de allmännyttiga ideella föreningarna. Utredningen föreslår varken några förändringar beträffande de tjänster som skall omfattas av undantaget från skatteplikt eller begränsningar av undantaget från skatteplikt med hänsyn till risken för konkurrensnedvridning. Betänkandet är nu föremål för remissbehandling.

Skattesatsutredningen (dir. 2002:141) skall se över tillämpningsområdet för de reducerade skattesatserna och undantagen från beskattning inom mervärdesskatteområdet. Utredningen skall bl.a. belysa skattens påverkan på kon-

kurrensituationen mellan och inom olika branscher. Förslag skall lämnas med beaktande av EG-reglerna på området.

Motionen

I motion Kr297 yrkande 14 av Kent Olsson m.fl. (m) begärs ett tillkännagivande om lika villkor beträffande mervärdesskatt för idrottsanläggningar som drivs av föreningar och sådana som drivs kommunalt.

Utskottets ställningstagande

I betänkande SOU 2002:74 som för närvarande är ute på remiss behandlas som nyss nämnts olika frågor som har betydelse för konkurrensförhållandet mellan mervärdesskatteskyldiga organisationer och icke mervärdesskatteskyldiga. Innan resultatet av beredningsarbetet föreligger är utskottet därför inte berett att ta ställning till om några åtgärder bör vidtas med anledning av de konkurrensfrågor som aktualiseras i motionen. Utskottet vill dessutom erinra om att även de kommersiellt drivna anläggningarnas skattesituation bör uppmärksammas i detta sammanhang. Om idrottsevenemang anordnas på sådana anläggningar beskattas de normalt med 6 %. Detta förhållande kan emellertid komma att ändras som en följd av Skattesatsutredningens arbete. Det finns således skäl att avvakta även denna utredning. Motionsyrkandet avstyrks.

Momsbefrielse för små ideella föreningar

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om ideella föreningars och trossamfunds framtida skattskyldighet med hänvisning till pågående arbete inom Regeringskansliet.

Gällande bestämmelser, m.m.

I det sjätte direktivet finns inte någon regel som specifikt tar sikte på aktiviteter bedrivna av ideella organ. De allmänna reglerna i direktivet, inklusive undantagsbestämmelserna i artikel 13, gäller även sådana subjekt.

Enligt ML kan aktiviteter som bedrivs av allmännyttiga ideella föreningar och registrerade trossamfund omfattas av både den särskilda regeln 4 kap. 8 § och ett undantag från skatteplikten i 3 kap.

Mervärdesskatteutredningen föreslår i betänkande SOU 2002:74, Mervärdesskatten i ett EG-rättsligt perspektiv, att den särskilda regeln som på ett generellt sätt undantar allmännyttiga ideella föreningar och registrerade trossamfund från mervärdesbeskattning slopas. Dessa subjekt kommer därför att omfattas av de föreslagna bestämmelserna om beskattningsbar person. Det innebär att föreningarna och trossamfunden är beskattningsbara personer om de självständigt utför någon form av ekonomisk aktivitet. Om de i denna

egenskap omsätter varor eller tjänster, kan de bli föremål för mervärdesbeskattning såvida inte något undantag från skatteplikt är tillämpligt eller intäkterna från skattepliktig omsättning m.m. understiger 90 000 kr per år.

För att den ideella sektorn även fortsättningsvis skall få en positiv särbehandling föreslår utredningen att sjätte mervärdesskattedirektivets möjligheter att undanta ideella aktiviteter från skatteplikt utnyttjas. Nya bestämmelser om undantag från skatteplikt föreslås därför för tillhandahållande av personal för själavård. Det krävs dock att själavården ges inom ramen för vissa aktiviteter som undantas från mervärdesskatteplikt. Vidare föreslås nya bestämmelser om undantag från skatteplikt för omsättning av tjänster, samt varor med nära anknytning till omsättningen av tjänsterna, som tillhandahålls medlemmar av vissa organisationer utan vinstintresse.

Inom kultur- och idrottsområdet och det sociala området föreslås en utvidgning av nuvarande bestämmelser och undantag från skatteplikt.

För att underlätta finansieringen av de undantagna, ideella eller sociala aktiviteterna föreslås vidare ett undantag från skatteplikt för omsättning av varor eller tjänster inom ramen för s.k. penninginsamlingsevenemang.

Motioner

I motion Sk346 yrkande 1 av Jörgen Johansson och Jan Andersson (c) förordas att ideella föreningar med en årsomsättning om högst 1 miljon kronor bör befrias från moms.

I motion Sk357 av Birgitta Carlsson och Margareta Andersson (c) begärs ett tillkännagivande om att trossamfund och ideella föreningar även i fortsättningen skall vara momsbefriade.

I motion Sk372 av Mikael Oscarsson (kd) kritiserar Mervärdesskatteutredningens förslag om att församlingar skall bli momsredovisningsskyldiga för en rad varor och tjänster som församlingarna säljer, t.ex. böcker, tidskrifter och kyrkkaffe. Motionären begär ett tillkännagivande om att trossamfund och ideella föreningar även i fortsättningen skall stå utanför momssystemet.

Utskottets ställningstagande

Mervärdesskatteutredningens uppdrag har bl.a. varit att lämna förslag till förändringar i mervärdesskattelagen i syfte att harmonisera de begrepp som reglerar frågor om skattskyldighet och yrkesmässig verksamhet i sjätte momsdirektivet. Den övergripande målsättningen med arbetet har varit att förbättra förutsättningarna för en tolkning och tillämpning av mervärdesskattelagen i konformitet med direktivet.

Utredningens förslag är för närvarande föremål för sedvanlig remissbehandling och skall därefter beredas inom Regeringskansliet. Utskottet anser att resultatet av regeringens överväganden skall avvaktas innan ställning tas till de frågor som väcks i motionerna. Utskottet avstyrker därmed motionerna.

Stöld och rån

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om reducerad mervärdesskatt för förlust av kontanta medel genom stöld eller rån.

Jämför reservation 17 (c).

Gällande bestämmelser

Enligt 1 kap. 1 § mervärdesskattelagen skall mervärdesskatt betalas vid omsättning av varor och tjänster om omsättningen är skattepliktig och sker i yrkesmässig verksamhet. Bestämmelser om hur och på vilket underlag skatten skall beräknas finns i 7 kap. mervärdesskattelagen. Normalt beräknas skatten som en procentsats på priset för varan eller tjänsten (beskattningsunderlaget). Enligt en särskild bestämmelse får den skattskyldige minska beskattningsunderlaget om det uppkommer en förlust på en fordran avseende ersättning för en vara eller en tjänst, s.k. kundförlust. Minskningen får ske med ett belopp som motsvarar förlusten.

Mervärdesskattelagen innehåller i övrigt inte någon bestämmelse om att hänsyn skall tas till förluster i en verksamhet. En skattskyldig är således skyldig att redovisa mervärdesskatt även om den ersättning han eller hon har uppburit för omsättningen har förlorats genom exempelvis stöld e.d. Det är endast vid kundförlust som beskattningsunderlaget får minskas.

De nu redovisade reglerna i mervärdesskattelagen stämmer överens med bestämmelserna i EG:s sjätte mervärdesskattedirektiv. EG-direktivet medger inte att beskattningsunderlaget får ändras därför att vederlaget för en eller flera omsättningar förloras genom t.ex. stöld.

Från och med 1999 års taxering föreligger en viss avdragsrätt vid inkomstbeskattningen för förluster av kontanta medel i näringsverksamhet genom brott. Enligt den aktuella propositionen (prop. 1996/97:154 s. 35 f.) övervägde regeringen att också föreslå regler som skulle göra det möjligt att ändra underlaget vid mervärdesbeskattningen när förluster uppkommit genom brott, t.ex. stöld. Enligt regeringens bedömning tydde emellertid en genomgång av EG-rätten på att gemenskapslagstiftningen inte medgav att Sverige införde regler för ändring av beskattningsunderlaget i sådana fall då vederlaget för en omsatt vara eller tjänst stulits. Dessutom ansåg regeringen att ett införande av en rätt till ändring av beskattningsunderlaget skulle strida mot mervärdeskattelagens grundläggande principer. Regeringen föreslog därför inte några sådana regler.

Skatteutskottet, som beträffande denna fråga var enigt, avvek inte från regeringens bedömning (1997/98:SkU2). Detta ställningstagande har senare vidhållits av utskottet, senast i betänkande 2001/02:SkU18.

Motioner

I motion Sk282 av Birgitta Carlsson och Margareta Andersson (c) begärs att regeringen återkommer med förslag som ger avdragsrätt för mervärdesskatt på belopp som förlorats genom rån eller stöld.

I motion N306 yrkande 28 av Maud Olofsson m.fl. (c) begärs en översyn av mervärdesskattelagens regler i syfte att förhindra att den enskilde företagaren tvingas betala moms på vederlag som förlorats genom t.ex. stöld eller rån.

Utskottets ställningstagande

Med hänvisning till den ovan lämnade redogörelsen över vad som förekommit rörande den nu aktuella frågan vidhåller utskottet sin uppfattning att ett införande av en rätt till reducering av beskattningsunderlaget för mervärdesskatt på det sätt som motionärerna begär skulle strida mot såväl gällande EG-regler som grundläggande principer för mervärdesskatteredovisningen. Ett tillmötesgående av motionärernas önskemål skulle dessutom ge upphov till problem, t.ex. då det gäller hanteringen av gjorda avdrag för mervärdesskatt, försäkringsfrågor m.m. Utskottet avstyrker därför motionerna.

Ersättningar till gode män och förvaltare

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkandet.

Gällande bestämmelser

Uppdrag som god man omfattas inte av något av de i ML uppräknade undantagen från skatteplikt.

Motionen

I motion Sk206 av Rolf Gunnarsson (m) begärs ändringar i mervärdesskattelagen. Motionären anser att om en kommun väljer att förskottera arvoden och kostnadsersättningar till gode män/förvaltare samt erlägger vederbörliga arbetsgivaravgifter, och därefter fakturerar huvudmannen på utbetalt belopp, bör tjänsten inte vara belagd med moms.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har vid tidigare behandling av en motion med samma innehåll som den nu aktuella funnit att vad som anförs inte ger anledning att överväga någon ändring av mervärdesskattelagens bestämmelser om skattepliktiga tjänster eller skattskyldighet till mervärdesskatt, inte heller när det gäller uppdraget som god man/förvaltare. Utskottet vidhåller detta ställningstagande och avstyrker därmed motionen.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges inom parentes vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Skattesatser, e-handel, m.m. (punkt 1) – m

av Lennart Hedquist (m), Anne-Marie Pålsson (m) och Björn Hamilton (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 1 borde ha följande lydelse: Riksdagen ger som sin mening regeringen till känna vad i reservationen anförs om sänkt mervärdesskatt. Riksdagen bifaller därmed motion 2002/03:Sk417 yrkandena 19 och 21 samt avslår motionerna 2002/03:Sk228 och 2002/03:L319 yrkande 5.

Ställningstagande

Sverige har, jämte Danmark, den högsta mervärdesskatten i Europa. Detta ställer till allvarliga konkurrensproblem för svenska företag, och problemen växer efter hand som den inre marknaden utvecklas. Den stora skillnaden på skattenivåerna mellan å ena sidan Sverige och å andra sidan länderna söder om Danmark försätter de svenska företagen i ett mycket besvärligt konkurrensmässigt underläge. Särskilt på kapitalvarumarknaden (bilar, vitvaror, elektroniska varor m.m.) blir det allt svårare att konkurrera med motsvarande handlare på kontinenten, vilka kan erbjuda mycket lägre priser på grund av den lägre nivån på mervärdesskatten. Den är t.ex. 9 procentenheter lägre i Tyskland.

Även när det gäller e-handeln, särskilt handeln med digitala produkter och tjänster som levereras via Internet, utgör den höga svenska moms en problem. Är köparen en privatperson i Sverige och säljaren också finns i ett EU-land skall säljaren ta ut moms enligt sitt hemlands momssystem, dvs. enligt ursprungslandsprincipen. Detta innebär en klar nackdel för svenska e-handelsföretag i konkurrensen med andra EU-företag med lägre hemlandsmoms. Eftersom EG-rätten inte tillåter ett land att införa nedsatt moms på e-handel och andra tjänster där ursprungslandsprincipen tillämpas kan Sverige inte införa specialmoms på dessa områden för att eliminera konkurrensnedvridningen. Denna omständighet visar ytterligare på behovet av att sänka den generella momsnivån här i landet. Skulle dessutom ett framtida momssystem inom EU helt bygga på beskattning i ursprungslandet kommer det att vara helt omöjligt för Sverige att tillämpa en från övriga Europa kraftigt avvikande mervärdesskattenivå. Vi tillstyrker således motion Sk417 i dessa delar.

Vi anser att det är angeläget att sänka skattetrycket i Sverige av flera skäl. Därvid bör även övervägas en allmän sänkning av mervärdesskatten till europeisk nivå bl.a. för att stärka konkurrensförutsättningarna för svenska företag och minska behovet av kontrollåtgärder på detta område. Mot bakgrund av det anförda anser vi att riksdagen bör rikta ett tillkännagivande till regeringen om att den bör inrikta sig på en sänkning av mervärdesskatten till en nivå som är mer konkurrenskraftig.

2. Skattesatser, e-handel, m.m. (punkt 1) – fp

av Anna Grönlund (fp) och Anne-Marie Ekström (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ger som sin mening regeringen till känna vad i reservationen anförts om moms på elektronisk handel. Riksdagen bifaller därmed motion 2002/03:L319 yrkande 5 och avslår motionerna 2002/03:Sk228 och 2002/03:Sk417 yrkandena 19 och 21.

Ställningstagande

Handel över Internet skapar nya möjligheter för konsumenten. Genom Internet blir den gemensamma marknaden i EU tillgänglig för människor oavsett var de bor. För att konsumenten verkligen skall kunna dra nytta av de möjligheter som e-handeln ger upphov till krävs att denna fungerar smidigt på den globala marknaden.

Nuvarande regler innebär bl.a. att ett EU-företag som säljer musik, spel, programvaror samt andra tjänster som distribueras elektroniskt till privatpersoner inom EU alltid måste ta ut moms vid en sådan försäljning. Motsvarande tjänster som säljs över nätet av ett företag utanför EU till kunder inom gemenskapen blir inte beskattade i EU. Denna konkurrensnedvridning måste självfallet rättas till. Vi anser dock att det beslut som fattades av Ekofinrådet förra våren och som innebär att elektroniska tjänster skall beskattas inom EU om de konsumeras i EU, inte är rätt väg att gå. Medlemsländerna måste i stället ges möjlighet att införa nollskattesats på e-handeln till dess en rejäl genomgång gjorts av momsreglerna för icke-elektroniska varor och tjänster och OECD-länderna kommit överens om en gemensam syn på beskattningen av e-handeln.

Vad vi nu anförd bör riksdagen med anledning av motion L319 som sin mening ge regeringen till känna.

3. Vissa varu- och tjänsteomsättningar (punkt 2) – fp

av Anna Grönlund (fp) och Anne-Marie Ekström (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ger som sin mening regeringen till känna vad i reservationen anføres om enhetliga momssatser. Riksdagen bifaller därmed motion 2002/03:Sk382 yrkande 27 och avslår motionerna 2002/03:K333 yrkande 8, 2002/03:Sk207, 2002/03:Sk219, 2002/03:Sk224, 2002/03:Sk249, 2002/03:Sk263, 2002/03:Sk287, 2002/03:Sk289, 2002/03:Sk303, 2002/03:Sk314, 2002/03:Sk344, 2002/03:Sk345, 2002/03:Sk392, 2002/03:Sk401, 2002/03:Sk411, 2002/03:N226 yrkande 2 och 2002/03:N391 yrkande 9.

Ställningstagande

Enligt vår mening leder de olika differentieringarna av mervärdesskatten till en oroande urholkning av skattebasen. Dessutom styrs människors konsumtion efter statsmakternas politiska prioriteringar på ett olyckligt sätt. Undantagen från normalskattesatsen uppgår nu till en sådan omfattning att den skulle kunna sänkas till 20–21 % om inte alla undantag funnes. Vi vill därför betona vikten av att den av riksdagen initierade översynen av reglerna om reducerade mervärdesskattesatser m.m. snarast genomförs så att vägen mot en enhetlig moms ånyo kan inledas. Riksdagen bör med bifall till motion Sk382 yrkande 27 rikta ett tillkännagivande till regeringen härom. Övriga motioner och motionsyrkanden som behandlas under detta avsnitt avstyrks.

4. Vissa varu- och tjänsteomsättningar (punkt 2) – kd

av Lars Gustafsson (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 2 borde ha följande lydelse: Riksdagen ger som sin mening regeringen till känna vad i reservationen anføres. Riksdagen bifaller därmed motion 2002/03:N391 yrkande 9, bifaller delvis motionerna 2002/03:Sk249, 2002/03:Sk263, 2002/03:Sk287, 2002/03:Sk289, 2002/03:Sk344, 2002/03:Sk392, 2002/03:Sk401 och 2002/03:N226 yrkande 2 samt avslår motionerna 2002/03:K333 yrkande 8, 2002/03:Sk207, 2002/03:Sk219, 2002/03:Sk224, 2002/03:Sk303, 2002/03:Sk314, 2002/03:Sk345, 2002/03:Sk382 yrkande 27 och 2002/03:Sk411.

Ställningstagande

För att Sverige skall kunna hävda sig i den internationella konkurrensen om stora kongresser måste skattenivån på turism, bl.a. restaurangtjänster och uthyrning av lokaler, sänkas. Det är därför angeläget att den utredning som nu är tillsatt för att göra en översyn av mervärdesskattesatserna skyndsamt utreder förutsättningarna för sådana skattesänkningar som skulle göra Sverige mer attraktivt som värdland för internationella kongresser. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna. Med det anförda tillstyrker jag motion N391 yrkande 9. Övriga nu behandlade motioner som rör moms på restaurangtjänster får härigenom anses tillgodosedda.

5. Vissa varu- och tjänsteomsättningar (punkt 2) – c

av Roger Karlsson (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ger som sin mening regeringen till känna vad i reservationen anförs om sänkt moms på restaurangtjänster och transport i skidlift. Riksdagen bifaller därmed motionerna 2002/03:Sk219 och 2002/03:Sk249, bifaller delvis motionerna 2002/03:Sk263, 2002/03:Sk287, 2002/03:Sk289, 2002/03:Sk314, 2002/03:Sk344, 2002/03:Sk345, 2002/03:Sk392, 2002/03:Sk401, 2002/03:N226 yrkande 2 och 2002/03:N391 yrkande 9 samt avslår motionerna 2002/03:K333 yrkande 8, 2002/03:Sk207, 2002/03:Sk224, 2002/03:Sk303, 2002/03:Sk382 yrkande 27 och 2002/03:Sk411.

Ställningstagande

Svensk turism sysselsätter 2,8 % av de anställda i landet, vilket är mindre än hälften jämfört med EU-genomsnittet. Turistnäringen har således en stor potential och många möjligheter till tillväxt. En expansion av turismen i Sverige skulle leda till ökad omsättning av även kringliggande näringar och verksamheter. Arbetsstillfällena skulle bli fler och skatteintäkterna öka. För att den svenska turistnäringen skall kunna konkurrera med andra länder om världens turister behövs dock likvärdiga konkurrensvillkor. Bland annat behövs en sänkning av den höga svenska restaurangmomsen. De momsnedläggningar som för närvarande gäller för hotelltjänster etc. är inte tillräckliga för att väga upp denna negativa bild. Enligt min mening är det orimligt att mat som inhandlas i butik beskattas med 12 % medan mat som förtärs på restaurang belastas med 25 % moms. Denna skillnad har också lett till en betydande konkurrenssnedvridning inom landet. Skattesatsutredningen, som har till uppgift att bl.a. se över tillämpningsområdet för de reducerade mervärdesskattesatserna, bör ta upp orättvisorna kring restaurangmomsen och föreslå åtgärder som råder bot på dessa.

Vidare anser jag att mervärdesskattesatsen på transport i skidlift skall sänkas till samma nivå som momsatsen på övrig personbefordran, dvs. till 6 %. En sådan åtgärd skulle gynna vinterturismen, förbättra konkurrensförutsättningarna för de svenska vintersportanläggningarna samt leda till lägre kostnader för utövarna av utförsåkning.

Vad som ovan anförts bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna. Det innebär att jag tillstyrker motionerna Sk219 och Sk249. Övriga nu behandlade motioner som rör moms på restaurangtjänster och skidliftsverksamhet får härigenom anses tillgodosedda.

6. Miljömärkta produkter (punkt 3) – kd

av Lars Gustafsson (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 3 borde ha följande lydelse: Riksdagen ger som sin mening regeringen till känna vad i reservationen anføres om sänkt moms på vissa miljömärkta produkter. Riksdagen bifaller därmed motion 2002/03: MJ432 yrkande 2 och avslår motionerna 2002/03: MJ490 yrkande 23 och 2002/03: N396 yrkande 34.

Ställningstagande

Enligt Kristdemokraternas uppfattning bör regeringen snarast återkomma till riksdagen med förslag till hur ekonomiska styrmedel kan användas i syfte att öka andelen miljömärkta arbetsmaskiner och motorer. En lösning som bör övervägas är en sänkning av momsen på miljömärkta gräsklippare och andra arbetsmaskiner samt utombordsmotorer. Riksdagen bör med anledning av motion MJ432 i denna del rikta ett tillkännagivande till regeringen härom.

7. Miljömärkta produkter (punkt 3) – mp

av Barbro Feltzing (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 3 borde ha följande lydelse: Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i reservationen anføres om sänkt moms på ekologiska livsmedel m.m. Därmed bifaller riksdagen motion 2002/03: MJ490 yrkande 23 och bifaller delvis motionerna 2002/03: N396 yrkande 34 och 2002/03: MJ432 yrkande 2.

Ställningstagande

Det skall löna sig att producera miljövänliga produkter. I likhet med motionären bakom motionerna MJ490 och N396 anser jag därför att en ny utredning bör tillsättas för att visa enligt vilka modeller det skulle vara möjligt att sänka momsen på ekologiska livsmedel och andra miljövänligt producerade produkter. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

8. Utbildning i alternativmedicin, m.m. (punkt 4) – mp

av Barbro Feltzing (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i reservationen anförs om alternativa sjukdomsbehandlingar. Därmed bifaller riksdagen motion 2002/03:So365 yrkande 6 och avslår motion 2002/03:So225 yrkande 4.

Ställningstagande

Av principiella skäl och för att tillgodose människors berättigade krav på valfrihet när det gäller sjukvård bör alternativmedicin och alternativ sjukvård jämföras med skolmedicin och traditionell sjukvård i momshänseende. Jag anser att regeringen bör göra en översyn av frågan i syfte att ta fram ett förslag som tillgodoser kravet på jämlika behandlingsvillkor och människors valfrihet på detta område. Jag föreslår att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad jag nu anfört. Det innebär att jag tillstyrker motion So365 i denna del men avstyrker motion So225 i denna del.

9. Företagsbilar (punkt 6) – m

av Lennart Hedquist (m), Anne-Marie Pålsson (m) och Björn Hamilton (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i reservationen anförs om avdragsrätt för ingående moms för vissa fordon. Därmed bifaller riksdagen delvis motion 2002/03:Sk386.

Ställningstagande

I likhet med vad som anförs i motion Sk386 anser vi att mervärdesskattelagens bestämmelser om avdragsrätt för förvärv av fordon är svårförståeliga och ger upphov till onödigt krångel för de berörda företagarna. Reglerna, och då särskilt gränsdragningen mellan fordon som räknas som personbilar och fordon som anses som lastbilar, bör därför bli föremål för en skyndsam översyn. Vad vi nu anfört bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

10. Avdragsrätt för importmoms (punkt 8) – m, kd

av Lennart Hedquist (m), Anne-Marie Pålsson (m), Björn Hamilton (m) och Lars Gustafsson (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i reservationen anförs om tidpunkten för avdragsrätt för importmoms. Därmed bifaller riksdagen motion 2002/03:Sk362.

Ställningstagande

Ett företag som importerar varor och inte är s.k. hemtagare utnyttjar speditörer för importdeklarationen. Speditören fakturerar arvode, frakter, speditörskostnader, tull samt utlägg för importmomsen. Fakturan är till den del den avser utlägg för importören inte direkt avdragsgrundande för importören, utan rätten till avdrag inträder tidigast när tullräkning har mottagits. Detta innebär att importören måste separera införselmomsen från fakturorna och periodisera dem via interimskonton för att kunna följa mervärdesskattelagens regler för tidpunkt för avdrag av ingående moms. Förfarandet krånglar till bokföringen för importörerna och försämrar också importföretagens likviditet eftersom speditörsfakturan måste betalas medan momsens hänförlig till importen inte fås tillbaka förrän långt senare. Vi anser att bestämmelserna om avdragsrätt för importmoms skall ses över i syfte att ändra tidpunkten för avdragsrättens inträde när speditörer uppträtt som ombud för importören och för dennes räkning betalat importmomsen. Importören bör ges möjlighet att göra avdrag för importmomsen under samma period som fakturan till speditören betalas. Riksdagen bör rikta ett tillkännagivande till regeringen härom. Det anförda innebär att vi tillstyrker motion Sk362.

11. Byggmoms (punkt 9) – fp

av Anna Grönlund (fp) och Anne-Marie Ekström (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 9 borde ha följande lydelse: Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i reservationen anføres om sänkt byggmoms. Därmed bifaller riksdagen motion 2002/03:Bo290 yrkande 5 och avslår motionerna 2002/03:Bo216 yrkande 5, 2002/03:Bo267 yrkande 9, 2002/03:Bo269 yrkande 2 och 2002/03:Bo291 yrkande 9.

Ställningstagande

Regeringen har i budgetpropositionen för 2003 aviserat att den skall återkomma till riksdagen med förslag som innebär sänkt moms på vissa former av byggande. Folkpartiet avser att återkomma i frågan när regeringens slutliga förslag läggs fram för riksdagen. Vi anser det dock påkallat att framföra vår ståndpunkt om att mervärdesskatten inte skall användas i konsumtions- eller produktionsstimulerande syften utan vara så generell som möjligt. De många undantag från normalskattesatsen som införts under senare år urholkar skattebasen och har lett till snedvridningar i konsumtion och produktion.

En momssänkning för en viss typ av byggande är att betrakta som ett riktat bidrag, något som vi inte kan ställa oss bakom. Fler subventioner skapar inte en bra bostadsmarknad. För att stimulera ökat bostadsbyggande behövs andra åtgärder än riktade subventioner. I vår partimotion Bo290 föreslås en rad åtgärder för att skapa långsiktigt bättre villkor och spelregler för bostadspolitik.

De argument vi nu anfört mot en sänkning av momsen på byggande bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna. Det innebär att vi tillstyrker motion Bo290 i denna del.

12. Byggmoms (punkt 9) – kd

av Lars Gustafsson (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i reservationen anförs om minskad skatt på nyproduktion av bostäder. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2002/03:Bo216 yrkande 5 och 2002/03:Bo291 yrkande 9 samt avslår motionerna 2002/03:Bo267 yrkande 9, 2002/03:Bo269 yrkande 2 och 2002/03:Bo290 yrkande 5.

Ställningstagande

Att Sverige har OECD-områdets lägsta bostadsbyggande beror i betydande grad på det faktum att vi har ett högt skattetryck och dessutom lägger extra hård beskattning på nyproduktion av bostäder. Det är därför rimligt att lindra skatteeffekten vid nyproduktion av flerbostadshus motsvarande en halvering av byggmomsen. Tekniskt kan byggföretag efter deklaration erhålla en skattereduktion som motsvarar hälften av den erlagda momsen, dvs. 10 % av byggkostnaden. En förutsättning för att en sådan skattereduktion skall fungera på samma sätt som sänkt moms är att den gäller all nyproduktion av flerbostadshus, är utan tidsbegränsning samt är obyråkratisk och utan osäkerhet om den utbetalas eller ej. Skattereduktionen är att betrakta som en del av skattesystemet och inte ytterligare ett i raden av riktade bidrag till byggsektorn. Vi kristdemokrater förordar därför att en minskad skatt på nyproduktion av flerbostadshus motsvarande en halvering av byggmomsen införs fr.o.m. den 1 oktober 2003. Vad jag nu anfört bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna. Det innebär att jag tillstyrker motion Bo216 i denna del och motion Bo291 i denna del.

13. Byggmoms (punkt 9) – c

av Roger Karlsson (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 9 borde ha följande lydelse: Riksdagen ger som sin mening regeringen till känna vad i reservationen anförs om en utvärdering av byggmomsen. Därmed bifaller riksdagen motion 2002/03:Bo267 yrkande 9 och avslår motionerna 2002/03:Bo216 yrkande 5, 2002/03:Bo269 yrkande 2, 2002/03:Bo290 yrkande 5 och 2002/03:Bo291 yrkande 9.

Ställningstagande

Som anförs i Centerpartiets partimotion Bo267 är det angeläget att den höjning av momsen på byggande som infördes i och med 1990 års skattereform blir föremål för en utvärdering.

En sänkt moms på bostadsbyggande skulle inte bara dämpa kostnaderna för nyproduktion, utan också hålla nere kostnadsutvecklingen för hela bostadsbeståndet. Jag konstaterar att även regeringen har insett att den höga momssatsen medför negativa konsekvenser för bostadsmarknaden. Regeringens tankar på att införa skattelättnader enbart på vissa former av byggande är dock inte tillräckligt, utan allt byggande måste ske på lika villkor. Vad jag nu anfört om nödvändigheten av en generell utvärdering av byggmomsen och dess effekter på bostadsbyggandet efter skattereformen bör ges regeringen till känna.

14. Fastighetsskötsel (punkt 10) – kd

av Lars Gustafsson (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 10 borde ha följande lydelse: Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i reservationen anförs om moms på fastighetsskötsel i egen regi. Därmed bifaller riksdagen motion 2002/03:Sk250.

Ställningstagande

Fastighetsförvaltning kan innefatta en mängd olika tjänster, exempelvis byte, underhåll och mindre reparationer, men också kamerala uppdrag, t.ex. administration av hyresuppbörden. Även fastighetsskötsel i form av lokalstädning, fönsterputsning och renhållning är fastighetsförvaltande arbetsuppgifter. Omsättningen av samtliga dessa förvaltningstjänster är skattepliktiga. En fastighetsägare som handlar upp olika tjänster till sin fastighetsförvaltning får betala moms på de upphandlade tjänsterna. Momsen är inte avdragsgill och blir en kostnad i fastighetsägarens verksamhet. För att uppnå kostnadsneutralitet i valet mellan upphandlade tjänster och tjänster i egen regi har man infört regler om uttagsbeskattning i vissa fall.

På grund av att räntebidragen har trappats ned i takt med räntesänkningen har räntesänkningen inte kommit hyresgästerna till godo. För villaägarna har däremot räntesänkningen varit tydlig. Hyresboende är tjänsteintensivt och därmed högt beskattat och avgiftsbelagt, vilket drabbar dem som har det ekonomiskt sämst ställt. Jag anser mot bakgrund av det anförda att förvaltningsmomsen för fastigheter på sikt bör avskaffas eller att beloppsgränsen för när skatt skall tas ut ändras. Därmed kommer också hyresgästernas möjlighet till självförvaltning att öka.

Vad jag nu anfört bör riksdagen med anledning av motion Sk250 som sin mening ge regeringen till känna.

15. Fastighetsskötsel (punkt 10) – c

av Roger Karlsson (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i reservationen anförs om moms på fastighetsskötsel i egen regi. Därmed bifaller riksdagen delvis motion 2002/03:Sk250.

Ställningstagande

I finansieringen av 1990 års skattereform ingick bl.a. en särskild skatt, en s.k. uttagsskatt, på företag som driver fastighetsskötsel i egen regi. Detta har bl.a. drabbat många allmännyttiga och kooperativa bostadsföretag, och det leder till ökade hyreskostnader. Enligt min mening bör uttagsskatten slopas, vilket vi också föreslog i vårt budgetalternativ för år 2003. Då blir beskattningen av hyresboendet lägre och det missgynnas inte i jämförelse med andra boendeformer. Detta bör riksdagen med anledning av motion Sk250 som sin mening ge regeringen till känna.

16. Skattefri verksamhet som bedrivs kommunalt eller landstingskommunalt eller av ideell förening (punkt 12) – m

av Lennart Hedquist (m), Anne-Marie Pålsson (m) och Björn Hamilton (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 12 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i reservationen anförs om jämlika villkor för verksamheter som bedrivs i kommunal regi och av ideella föreningar. Riksdagen bifaller därmed motion 2002/03:Kr297 yrkande 14.

Ställningstagande

Den omständigheten att kommunerna och landstingen kan få kompensation för den mervärdesskatt som belastar inköp och andra förvärv inom ramen för kommunkontosystemet och att de skattefria ideella föreningarna saknar denna kompensationsmöjlighet missgynnar de ideella föreningarna. Vi anser att skillnaden i mervärdesskatteförhållande för å ena sidan kommuner och landsting och å andra sidan ideella föreningar utgör ett problem när det gäller mervärdesskatten på kostnadskrävande drift och underhåll av byggnader och anläggningar som används t.ex. inom idrotten. Problemen med att inte kunna få tillbaka utlägg för moms blir givetvis särskilt stora för de ideella föreningarna när det gäller drift och underhåll av stora anläggningar som idrottsarenor. Vi efterlyser jämlika villkor på detta område och anser att regeringen bör återkomma med förslag som gör detta möjligt. Detta bör

riksdagen som sin mening ge regeringen till känna och vi tillstyrker därför motion Kr297 yrkande 14.

17. Stöld och rån (punkt 14) – c

av Roger Karlsson (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 14 borde ha följande lydelse:
Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i reservationen anförs om reducerad mervärdesskatt på grund av stöld eller rån. Därmed bifaller riksdagen motion 2002/03:N306 yrkande 28 och bifaller delvis motion 2002/03:Sk282.

Ställningstagande

Det förhållandet att näringsidkare till följd av mervärdesbeskattningskonstruktion tvingas redovisa mervärdesskatt på all sin omsättning – även om han eller hon förlorat vederlaget i form av kontanta medel till följd av rån, stöld eller annat tillgreppsbrott – har upplevts som stötande och orättvist. Enligt min uppfattning skulle det vara en fördel om reglerna kunde mjukas upp.

Regeringen har tidigare funnit att Sverige av bl.a. EG-rättsliga skäl inte kan införa regler för korrigerande av beskattningsunderlaget i sådana fall då vederlaget för en omsatt vara eller tjänst stulits. Jag anser att regeringen bör göra en förnyad analys av rättsläget och om det visar sig nödvändigt agera inom EU för att göra det möjligt att på något sätt reducera mervärdesskatten efter rån, stöld och liknande tillgreppsbrott.

Vad jag nu anfört bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Särskilt yttrande

Utskottets beredning av ärendet har föranlett följande särskilda yttrande.

Momsbefrielse för små ideella föreningar (punkt 13) – kd, c

av Lars Gustafsson (kd) och Roger Karlsson (c).

Vi anser att trossamfund och ideella föreningar även framdeles skall vara befriade från mervärdesbeskattning. Inom båda dessa verksamheter förekommer frivilligt och ideellt arbete som i stor utsträckning utförs på fritiden av medlemmarna. Det skulle därför upplevas som mycket negativt om dessa verksamheter momsbelades. Mervärdesskatteutredningens förslag är nu föremål för remissbehandling och vi ämnar bevaka frågan. Vi avvaktar därför med att ställa konkreta yrkanden.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden

2002/03:K333 av Kent Olsson m.fl. (m):

8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en neutral tidningsmoms.

2002/03:Sk206 av Rolf Gunnarsson (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om reglerna för beskattningen av ersättningar till gode män och förvaltare.

2002/03:Sk207 av Rolf Gunnarsson (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om momssatserna inom kulturområdet.

2002/03:Sk219 av Kenneth Johansson m.fl. (c):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att momssatsen för skidliftsverksamhet skall vara 6 %.

2002/03:Sk224 av Johan Linander (c):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att momsen på glasögon och kontaktlinser skall sänkas.

2002/03:Sk228 av Jeppe Johnsson och Ulla Löfgren (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att lika regler skall gälla för köp via Internet från länder utanför EU som vid införsel av tull- och skattefria varor vid personliga besök i samma länder.

2002/03:Sk249 av Claes Västerteg och Sofia Larsen (c):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att direktiven kring Utredningen om mervärdesskattesatserna tar upp orättvisorna kring restaurangmomsen enligt vad i motionen anförs.

2002/03:Sk250 av Lilian Virgin och Christer Engelhardt (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en översyn av tillämpningen av moms på fastighetsskötsel.

2002/03:Sk263 av Inger René och Anita Sidén (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om önskvärdheten av likvärdiga momsvillkor för restauranger och livsmedelsbutiker.

2002/03:Sk282 av Birgitta Carlsson och Margareta Andersson (c):

Riksdagen begär hos regeringen förslag om avdrag för moms på belopp som berövats ägaren genom tillgreppsbrott som rån eller stöld.

2002/03:Sk287 av Lars-Ivar Ericson (c):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att förbättra villkoren för den svenska restaurangnäringen.

2002/03:Sk289 av Jeppe Johnsson (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att restaurangmomsen skall sänkas till samma nivå som moms på livsmedel.

2002/03:Sk303 av Johnny Gylling (kd):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om moms på prydnadsväxter.

2002/03:Sk314 av Ola Sundell (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om mervärdesskatten på skidliftsverksamhet.

2002/03:Sk315 av Gunnar Nordmark (fp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om borttagande av jämkning av moms då fastighet helt eller delvis omvandlas från fastighet där momspliktig verksamhet bedrivs till att bli bostäder.

2002/03:Sk344 av Torsten Lindström (kd):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att en förändring av mervärdesskatten bör övervägas så att moms vid köp av livsmedel på restaurang sänks till samma skattesats som vid inköp av livsmedel i butik.

2002/03:Sk345 av Ulrik Lindgren m.fl. (kd):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av översyn av mervärdesbeskattningen för tillhandahållande av skidlift.

2002/03:Sk346 av Jörgen Johansson och Jan Andersson (c):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att momsbefria ideella föreningar med en årsomsättning om maximalt 1 000 000 kr.

2002/03:Sk357 av Birgitta Carlsson och Margareta Andersson (c):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att inte momsbelägga registrerade trossamfund eller ideella föreningar.

2002/03:Sk362 av Elizabeth Nyström m.fl. (m, fp, kd, c):

Riksdagen begär att regeringen gör en översyn av reglerna för att förenkla för företag som vid import använder speditörer.

2002/03:Sk372 av Mikael Oscarsson (kd):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att inte göra trossamfund och ideella föreningar momsredovisningsskyldiga.

2002/03:Sk382 av Lars Leijonborg m.fl. (fp):

27. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en översyn av momsens.

2002/03:Sk386 av Lars Lindblad (m):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av att se över mervärdesskattelagen.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om företagares tjänstebilar.

2002/03:Sk392 av Börje Vestlund (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om moms på restaurangmat.

2002/03:Sk401 av Peter Danielsson och Tobias Billström (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om restaurangmomsen.

2002/03:Sk411 av Siw Wittgren-Ahl och Claes-Göran Brandin (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av en översyn av de olika momssatserna.

2002/03:Sk414 av Christina Axelsson och Eva Arvidsson (s):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om agerande för undantag för vägmoms i Danmark.

2002/03:Sk417 av Lennart Hedquist m.fl. (m):

19. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om mervärdesskatt för digitala tjänster.
21. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om mervärdesskatten.

2002/03:L319 av Lars Leijonborg m.fl. (fp):

5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om momsfri, global e-handel.

2002/03:So225 av Birgitta Carlsson och Viviann Gerdin (c):

4. Riksdagen tillkännager för regeringen vad i motionen anförs om att utbildningen för yrkesutövande inom komplementär och alternativmedicin bör befrias från moms.

2002/03:So365 av Kerstin-Maria Stalin m.fl. (mp):

6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att utreda momsbefrielse.

2002/03:Kr297 av Kent Olsson m.fl. (m):

14. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om moms på idrottsanläggningar.

2002/03:T214 av Birgitta Carlsson och Rigmor Stenmark (c):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om momsbefrielse på körkortsutbildning.

2002/03:MJ432 av Alf Svensson m.fl. (kd):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om miljömärkta arbetsmaskiner och båtmotorer.

2002/03:MJ490 av Maria Wetterstrand m.fl. (mp):

23. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om momssänkning på ekologisk mat.

2002/03:N226 av Kenneth Lantz (kd):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om översyn av momssatsernas betydelse för ökad turistnäring.

2002/03:N306 av Maud Olofsson m.fl. (c):

28. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en översyn av momsreglerna vid stöld eller förskingring.

2002/03:N391 av Lars Lindén m.fl. (kd):

9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om villkor för turismen, avseende skatter och avgifter likvärdiga med dem som finns i andra länder.

2002/03:N396 av Ingegerd Saarinen (mp):

34. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en utredning beträffande momsbefrielsen av miljövänligt producerade produkter.

2002/03:Bo216 av Annelie Enochson (kd):

5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att sänka momsen på nyproduktion.

2002/03:Bo267 av Maud Olofsson m.fl. (c):

9. Riksdagen begär att regeringen gör en generell utvärdering av den moms på byggande som infördes i och med 1990 års skattereform.

2002/03:Bo269 av Kenneth G Forslund (s):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att kombinera en byggmomssänkning med prisuppföljning.

2002/03:Bo290 av Lars Leijonborg m.fl. (fp):

5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om sänkt byggmoms.

2002/03:Bo291 av Göran Hägglund m.fl. (kd):

9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om reducerad skatt på nyproduktion av flerbostadshus från den 1 oktober 2003.